

6109

KOVINAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE ŠTORE



ŠTEVILKA 1

MAJ 1953

LETO I.

Ob prvi številki

Potreba po obravnavanju problemov in izmenjavi misli in mnenj je toliko večja, v kolikor je podjetje za družbo bolj pomembno in številčno močnejše. Zlasti danes, ko so naši delavci — proizvajalci dejansko prevzeli upravljanje v svoje roke. Taka potreba je rodila mnogo glasil — v glavnem mesečnikov — delovnih kolektivov v skoraj vseh večjih podjetjih v naši državi.

Naše podjetje je med največjimi v Sloveniji. Zelezarna Štore je v rasti, ta rast pa seveda poraja tudi težave. Zato je v toliko bolj potrebno, da pri reševanju vprašanj, ki se porajajo na vseh popriščkih dejavnosti članov kolektiva, imamo tudi glasilo, ki naj bo kvalitetni posrednik in glasnik tam, kjer druge oblike ne zado-
stujejo.

Ta misel je vodila naš upravni odbor in delavski svet, ko sta sklenila, naj bi tudi naš kolektiv imel svoje glasilo, ki bo zaenkrat izhajalo občasno, po potrebi. Če ta prva številka ne bo v celoti dosegla svoj namen in višine, je temu vzrok tudi kratek rok, ki je bil na razpolago. Izšla naj bi namreč po izdelavi zaključnega računa našega gospodarjenja v lanskem letu. Približeval se je Prvi maj, naš delavski praznik, in odločili smo se, da za ta dan izdamo prvo številko, medtem pa so prišla tudi navodila za izdelavo zaključnega računa, katerega je naš dosedanji delavski svet obravnaval na svoji zadnji seji dne 22. prila 1953.

Nekateri, ki so bili vabljeni k sodelovanju, so bili s svojimi prispevki zelo pozni, kar je tudi otežkočalo pravočasno in boljše urejevanje. Vabimo naše delovne ljudi, da s svojimi prispevki v večjem številu sodelujejo v naslednji številki, predvsem si pa želimo sodelovanja naših delavcev — neposrednih proizvajalcev. Ne zahtevamo nobenih literarno in pravopisno popolnih člankov. Nam je važna vsebina, vse drugo je stvar uredništva. Zadoštujejo tudi osebna obvestila uredništvu o vsem tem, kar smatrate, da se v tem glasilu napiše. Prispevke sprejema sekretariat.

Uredniški odbor

*Vsem članom delovnega
kolektiva čestitamo
k delavskemu prazniku — 1. maju*

Slika na naslovni strani: FRAN TRATNIK: INDUSTRIJA

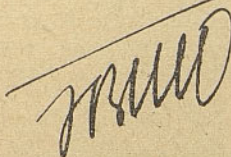
PRETSEDNIK REPUBLIKE

Beograd, 30. I. 1953

RADNOM KOLEKTIVU ŽELJEZARE
ŠTORE

P r i C e l j u
NR. Slovenija.

Najsrdacnije zahvaljujem za čestitku
koju ste mi uputili povodom mojeg izbora za
Predsjednika FNRJ i želim vam mnogo uspjeha u
daljem radu.



Maršal Tito se osebno zahvaljuje našem kolektivu za čestitke ob priliki
njegove izvolitve za prvega predsednika republike

ŽIVEL 1. MAJ ● praznik delovnega ljudstva

Mednarodni socialistični kongres leta 1889 v Parizu je sprejel sklep, da se prvi maj praznuje kot mednarodni delavski praznik. Bilo je to takrat, ko delavci niso imeli skoraj nobenih pravic, ko so morali delati od 12 do 16 ur na dan. Takrat je bilo delavstvo še brez starostnega zavarovanja in socialne zaščite ter celo brez volilne pravice. Prvomajske parole so zahtevale vse to. Za uveljavljenje tega revolucionarnega praznika so padale velike žrtve, porajajoči se kapitalizem je v prvomajskih manifestacijah čutil nevarno dejanje. Vendar vsi ukrepi niso mogli zatreti naglega razvoja delavskih gibanj, ki so se pod vplivom znanstvenega socializma — marksizma — vedno bolj širile. Delavci so krenili v boj za delavske pravice in mednarodno delavsko solidarnost. Pozivu »Internacionale« so se takoj odzvali tudi slovenski — jugoslovenski delavci, ki so pod vodstvom svoje »Partije« prehodili trdo in slavno pot pod reakcionarnimi režimi avstroogrške monarhije in stare Jugoslavije pa do najvišje preizkušnje — fašistične okupacije. V tem obdobju so naši narodi pod vodstvom svojega največjega sinu in maršala Tita v narodnoosvobodilni borbi in ljudski revoluciji skovali bratstvo in enotnost in končno dosegli svoj

cilj: zvezno državo vseh jugoslovanskih narodov, ki gradi novo čvrsto socialistično stavbo svobodnih ljudi. Praznik takega boja je naš prvi maj, praznik delavske pomladi, ki bo prišla, ker si jo mednarodni proletarijat želi. Prihod te pomladi ne more preprečiti noben sovražnik. Kakor ni mogel uničiti naprednih in svobodoljubnih sil krvav Hitlerjev in Mussolinijev fašizem, tako jih ne morejo in ne bodo mogli strahovati moskovski izdajalci znanstvenega socializma in mednarodne delavske solidarnosti.

Letošnji Prvi maj praznuje naše delovno ljudstvo v znamenju nadaljnega razvoja in poglobljanja socialistične demokracije in solidarnosti z vsemi naprednimi delavskimi množicami in svobodoljubnimi narodi sploh. Delavski sveti dejansko prevzemajo upravo gospodarskih podjetij v svoje roke. Volitve v zbornice proizvajalcev so se prvič vršile ne samo pri nas, temveč prvič v zgodovini borbe delavskega razreda sploh. Naš proizvajalec po svojem zastopniku v zboru proizvajalcev dejansko prevzema oblast. Vmešavanje državnih in gospodarskih organov v podjetjih se bo še nadalje omejevalo — najvišji nosilec oblasti v podjetju bo delovni kolektiv sam. Velike spremembe v naših oblastnih in upravnih organih so bile potrebne zaradi naše demokracije, ki zahteva, da prihaja oblast vedno bolj v roke delovnih ljudi. Vse to je že tudi narekovalo spremembo naše ustave, sicer bi ne bila več prikaz dejanskega stanja, temveč prividna, kakor v Sovjetski zvezi.

Naša zunanja politika, ki je odraz stvarnosti naše notranje politike, je ostala neomajno zvesta idealom, za katere smo se borili v narodnoosvobodilni borbi. Le zaradi take principiелne politike smo dosegli velike uspehe, ki so mednarodni ugled in stvarnost nove Jugoslavije še bolj utrdili.

Stopamo trdno po poti, katero smo si začrtali že v začetku naše revolucije in o kateri je sanjal delavski razred in z njim vred vse delovno ljudstvo od tistega časa, ko je revolucionarno zahtevalo svoje pravice, katere je izražalo na vsakoletnih proslavah 1. maja — praznika delovnega ljudstva. V Jugoslaviji živi delavski rod, prežet z neomajno ljubeznijo do svoje socialistične domovine, svoboden rod, vedno pripravljen sodelovati z naprednimi mednarodnimi silami v borbi za ohranitev miru, enakopravnosti in človečanskih pravic.

Naj bo naš letošnji 1. maj pregled naših uspehov, naši nadaljnji napori v prid vsem nam pa dokaz naše ustvarjalnosti.

Naj živi 1. maj — praznik delovnih ljudi!

Naj živi naša slavna JLA!

Naj živi naša svobodna, socialistična Jugoslavija in njen prvi predsednik, naš učitelj in voditelj — maršal Tito!

Uporabljaljaj zaščitna sredstva in sodeluj
sam pri odklanjanju obratnih nezgod!



Pomni: Lastna previdnost je najboljšše
zaščitno sredstvo!

BORIS KIDRIČ

Umrl je velik in zvest sin slovenskega in jugoslovanskih narodov, odločen in neustrašen borec za pravice delovnega ljudstva, eden izmed najbolj bleščečih osebnosti našega odpora proti okupatorju in našega revolucionarnega gibanja — tov. Boris Kidrič. Po prvi pretresljivi vesti radijske postaje je zavladala po vsej naši domovini žalost, utihnila je zabavna glasba, odpovedane so bile vse javne prireditve. Vest o njegovi smrti je bolešno odjeknila med našim delovnim ljudstvom.



Eden od zadnjih posnetkov tovariša Borisa Kidriča, ko v Zvezni skupščini oddaja svoj glas za prvega predsednika republike — maršala Tita

Usoda nam je iztrgala človeka, ki ga ne bomo mogli več zamenjati, ne nadomestiti. Predsednik republike maršal Tito je podpisal odločbo Zveznega izvršnega sveta o proglasitvi dnevov narodne žalosti v času od 11. do 15. aprila. V vseh krajih naše svobodne domovine so zaplapolale žalne zastave in trobojnice na pol droga. Domovina žaluje za svojim velikim sinom.

Boris Kidrič, naš ožji rojak iz Rogaške Slatine, sin lanskoletno umrlega profesorja in predsednika Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani dr. Franceta Kidriča, je po končani gimnaziji študiral na ljubljanski in praški univerzi. Ze leta 1928 je postal član SKOJ in komunist. Reakcionarni režimi stare Jugoslavije

so ga kot vztrajnega, odločnega in prodornega revolucionarja stalno preganjali in zapirali. Po letih 1935 je poleg tov. Kardelja bil eden od najboljših sodelavcev tov. Tita pri obnovi KPJ. Kot tak razumljivo, da po vdoru okupatorskih hord v našo deželo ni mogel biti nikjer drugje, kakor pri tistih, ki so ostali zvesti svojemu ljudstvu v času največje preizkušnje. Z besedo in peresom je kot sekretar Izvršnega odbora OF dvigal borbeni duh, njegova organizacijska sposobnost v dnevnih odpora je bila neprecenljiva. Ko so se oborožene vstaje in akcije proti okupatorju začele organizacijsko širiti, je postal polit-komisar NOV in PO Slovenije. Ko so naši narodi na osvobojenem ozemlju rušili in odpravljali organe stare oblasti, je tovariš Kidrič posvetil velik del svoje dejavnosti organizaciji nove ljudske oblasti, temelju naše mlade, danes močne in svobodne socialistične domovine slovenskega in ostalih jugoslovanskih narodov. Postal je prvi predsednik narodne vlade Slovenije. In ko je nova država vlagala velike napore, da zaceli strahotne rane, prizadejane po barbarskem opustošenju podivjanega okupatorja in istočasno začela graditi novo gospodarstvo, je bil tov. Kidrič poklican v zvezno vlado, kjer je kot minister za trgovino in industrijo vodil težko nalogo, določeno v petletnem planu — industrijalizacijo in elektrifikacijo države. Kot predsednik zveznega gospodarskega sveta je neutrudljivo delal za napredek našega gospodarstva. Ko se je naša Partija leta 1948 junaško otresla varušva Moskve, je tov. Kidrič teoretično in v praktičnem delu razkrinkaval izdajstvo znanstvenega socializma od strani kremeljske birokracije ter ogromno prispeval k novemu gospodarskemu sistemu Jugoslavije. Čeprav že močno bolan, je aktivno sodeloval na zgodovinskem VI. kongresu, kjer je bil izvoljen v sekretariat izvršnega komiteja CK ZKJ. Ves čas po osvoboditvi je bil poslanec zvezne in republiške skupščine. V JLA je imel čin rez. generalnega podpolkovnika. AVNOJ ga je odlikoval z Redom osvobojenja I. stopnje, Prezidij FLRJ z Redom narodnega heroja, redom partizanske zvezde prve stopnje, redom zasluge za narod I. stopnje, Redom bratstva in enotnosti I. stopnje in Redom za hrabrost. Kot izredno požrtvovalen graditelj novega gospodarstva je bil odlikovan z Redom junaka socialističnega dela, slovenska Akademija znanosti in umetnosti, katere predsednik je bil njegov tudi že umrli oče, pa ga je zaradi njegovih zaslug pred vojno in po vojni izvolila za svojega člana. Življenje Borisa Kidriča je bilo življenje velikega revolucionarja, neizprosnega borca za pravice delovnega ljudstva, človeka, ki je, čeprav že bolan, vneto sodeloval pri delu za nadaljnji razvoj in uveljavljanje delavskih svetov v borbi za odpravo uradniškega odločanja v našem gospodarstvu. Že leta 1946 je pisal in govoril o naporih naših delavcev v tovarnah, ki naj se in se tudi zavedajo, da s tem krepijo gospodarsko moč države in polagajo temelje novemu gospodarskemu, družbenemu in političnemu razvoju, ki bo sposoben preskakovati desetletja zaostalosti in tehnične revščine in ki bo do kraja izvojeval srečo in blagostanje vsega delovnega ljudstva; govoril je, da ti naponi niso samo dejanje, ki naj dviga njihov lasten življenjski položaj, temveč da je hkratu vloga našega delavskega razreda v političnem in javnem življenju sestavni del njegove zgodovinske vloge. Delavsko upravljanje je danes odprlo na stežaj vrata našim delovnim ljudem v vse javno delovanje, prineslo je pravice in dolžnosti, da naši delavci sami odločajo o medsebojnih odnosih in da razpolagajo z materialnimi sredstvi in možnostmi, s katerimi danes naša družba razpolaga. Tovariš Boris Kidrič je bil odločen borec za nadaljnji razvoj in rast delavske demokracije.

Življenjepis Borisa Kidriča je življenje človeka, ki je delal še v zadnjih dneh, čeprav si je bil na jasnem, da je bolezen neozdravljiva in da so mu dnevi šteti. To je bilo življenje človeka, ki je pri vztrajnem delu za izgradnjo socializma tako rekoč zgorel. Umrli je v trenutku, ko so se že začeli kazati prvi sadovi nadčloveških naporov naših narodov v borbi proti raznim sovražnikom in v borbi proti gospodarski zaostalosti. Iztrgala nam ga je trdovratna bolezen v razcvetu njegovega intenzivnega dela pri dokončavanju našega novega gospodarskega sistema.

Z njim smo izgubili velikega misleca, državnika in organizatorja, osebnost — pravi Milovan Djilas — ki se ne rodi vsakih deset let in čigar delo ne more nadomestiti nobena osebnost, temveč samo kolektiv, osebnost velikanske energije, revolucionarne in umske moči.

Njegova osebnost je že prišla v zgodovino kot ena najsvetlejših in najbolj pomembnih sedanjega časa. Njegovo ime je za vedno povezano z življenjem naših narodov.

Večna slava Borisu Kidriču!

Naše gospodarjenje v letu 1952

Iz poročila računovodstva k zaključnemu računu

Na svoji zadnji seji dne 22. aprila je delavski svet obravnaval bilanco za leto 1952. Iz izčrpnega poročila je razvidno, da je bila izpolnjena naša najvažnejša naloga, katero sta postavila delavski svet in upravni odbor ob priliki sprejemanja družbenega plana za leto 1952 — izpolnitev plana proizvodnje. Ta naloga je bila tesno povezana na rentabilni način proizvodnje, a ne na proizvodnjo za vsako ceno, na kar se je v prejšnjih letih le prerado pozabljalo. Dvig storilnosti dela, varčevanje s surovinami in materialom, izboljšanje delovne discipline — vse to je dalo pozitivne rezultate, ki so ob zaključnem računu prišli do izraza v občutnem znižanju stroškov proizvodnje. Doseženi so bili tudi lepi uspehi pri povečanju nekaterih izplenov, ki pa še niso popolnoma realni. Čeprav ne moremo trditi, da je že vse na primerni višini, vendar je naša bilanca ugotovila, da smo v letu 1952 dejansko dosegli lepe uspehe.

Plan proizvodnje je bil izvršen oziroma dosežen s 104.21%. Posamezni obrati so dosegli:

martinarna	107.86%
valjarna	105.87%
livarna	85%
šamotna	104.21%

Martinarna je svoj letni plan izvršila že 10. decembra. Izplen surovega jekla je bil zadovoljiv, ker je količina izmečka bila minimalna. V avgustu so pričeli pojačanje in vlivanje nepomirjenega jekla Č 34 in je do konca leta popolnoma osvojena nova proizvodnja nepomirjenega jekla Č 37 in Č 38.

Valjarna je tudi presegla svoj letni plan. Zelo ugodni rezultati oziroma izpleni so bili doseženi na grobi in fini progji. Ker forsiranje izplena ni šlo na račun kvalitete, tudi reklamacij od strani kupecev ni bilo. Posebno uspešno je valjarna prevajala PROKROM-material, ki se je do sedaj delal v inozemstvu. V dneh tekmovanja, to je 3. in 4. septembra so dosegli dnevno proizvodnjo 140 odnosno 160 ton betonskega železa. Rezultat tega tekmovalja pa je pokazal, da predstavlja ta produkcija maksimalno zmogljivost parnih strojev in peči, čeprav bi proge, adjustaža in transport prenesle še večjo produkcijo.

Livarno so pri izvršitvi proizvodnega programa ovirale objektivne težave, predvsem gradbena dela v samem obratu in pomanjkanje naročil za kokile. Proizvod-

nja izdelkov livarne je dosežena v naslednjih odstotkih:

cevi	135.82%
siva litina	162.89%
faz. komadi	115.48%
kokile	72.11%
obd. valji	64.24%

Iz tega je razvidno, da je dejansko proizvodni plan občutno prekoračen, razen pri kokilah in obdelanih valjih.

Nekako v sredi leta se je proizvodnja preusmerila od martinarskih na kovaške kokile. V tem času ni prišlo do novih naročil martinarskih kokil, dočim pa so prihajala naročila za kokile za kovaške ingote, pri katerih pa strojna izdelava kalupov ni mogoča in je bila zaradi tega produkcija omejena na okrog 200 ton mesečno.

Kapaciteta obdelovalnice je znatno zaostajala za kapaciteto livarne, to je za kapaciteto vlivanja surovih valjev. Stroji so se v veliki meri uporabljali za prestruženje valjev. Strojni park v obdelovalnici valjev se je med letom dopolnjeval z novimi stroji, je pa ta obrat predstavljal ozko grlo v proizvodnji obdelanih valjev, zlasti še, ko se je obdelavi valjev pridružila še obdelava kokil.

Šamotna je prekoračila letni plan in izpolnila skoraj vse pogodbene obveznosti. Tudi kvalitetnih reklamacij ni bilo.

K izpolnitvi letnega proizvodnega programa so v veliki meri pripomogle tudi naše delavnice, pomožni in ostali obrati. Ti obrati so vsestransko stremeli za tem, da so bila pravočasno in dobro izvršena vsa popravila in da so osnovni proizvodni obrati prejeli surovine in material pravočasno. Tako v celem letu ni bilo primera, da bi zaradi nepravočasnih popravil izpadla proizvodnja.

Kakor je družbeni plan prekoračen po količini, tako je prekoračen tudi po vrednosti proizvodnje, in sicer za 5.53%.

Povprečna storitev na zaposlenega delavca se je povečala iz leta v leto:

leto	ton na delavca
1946	32
1947	41.8
1948	43.7
1949	49.7
1950	47.3
1951	65.4
1952	68.2

Boljša disciplina in dejavnost komisije za higiensko-tehnično zaščito sta povzro-

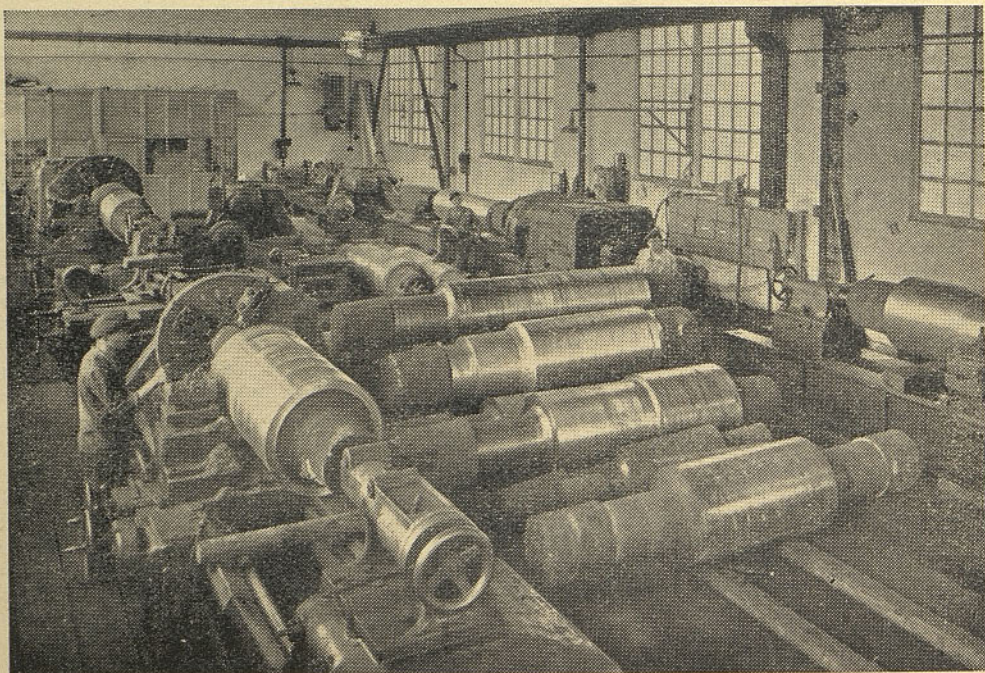
čila, da se je procent bolnih in neopravičenih izostankov v primerjavi z letom 1951 občutno znižal.

Delavski svet in upravni odbor sta med letom iz meseca v mesec vedno bolj obvladovala splošno in gospodarsko problematiko v podjetju. Vse načelne naloge, katere je postavil delavski svet, je v podrobnosti obravnaval upravni odbor podjetja in tudi kontroliral izvršitev. Na podlagi zaključkov delavskega sveta in upravnega odbora so bili izvedeni razni organizacijski ukrepi, ki so te uspehe omogočili, predvsem pa prekoračenje proizvodnega programa za 4.21% in znižanje proizvodnih stroškov.

skupnosti. Večina prodanih proizvodov po znižanih cenah je bila namenjena kapitalni izgradnji, ki je tako lahko svojo dejavnost pocenila v vrednosti 60 milijonov dinarjev. To znižanje je znašalo od 1. oktobra do konca leta (v tisočih):

pri sivi litini	1.100
pri kokilah	300
pri ceveh	44.500
pri fazonskih komadih	1.800
pri obdelanih valjih	11.500

To je najlepši dokaz o razumevanju našega podjetja do interesa skupnosti in dokaz, da tendenca kolektiva za dvig proizvodnje, izboljšanje kvalitete in znižanja



Obdelovalnica valjev

Ti proizvodni in finančni uspehi vsekakor predstavljajo tudi odraz napora našega delovnega kolektiva, ki je, čeprav oviran, v svojem delovnem procesu po delih kapitalne izgradnje vseeno izpolnil vse obveznosti po družbenem planu in predvideni dohodek tudi prekoračil. Tako delo kolektiva med letom pa je omogočilo, da je lahko delavski svet na predlog upravnega odbora že s 1. oktobrom znižal cene nekaterim izdelkom, predvsem cevem, sivi litini, fazonskim komadom, kokilam in obdelanim valjem. V tem sklepu delavskega sveta je izražena tendenca znižanja cen, pravičen odnos do kupcev in

cen ni ostala samo pri besedah.

Pretežni del investicijskega kredita je bil namenjen za naš elektroplavž in objekte, ki so z njim v zvezi. Gradbena dela pa so se vršila tudi v obstoječih obratih in na objektih društvenega standarda. V cilju povečanja kapacitete, mehanizacije in elektrifikacije je bila zgrajena odnosno montirana mehanična in električna oprema. Tako se je vrednost dokončnih osnovnih sredstev povečala na 429 milijonov dinarjev, od tega pa odpade na družbeni standard 88 milijonov. Nedovršenih investicijskih del je ostalo ob koncu leta v vrednosti 740 milijonov, od tega za druž-

beni standard 18 milijonov. V glavnem so nedovršena dela pri elektropalvžu, ki bo predvidoma končan v jeseni letošnjega leta.

Z materialnim in finančnim poslovanjem smo lahko zadovoljni, čeprav še ni bilo na zadostni višini. Posebno pa materialno poslovanje, ki je še vedno izkazovalo presežke in primanjkljaje. Inventura je pokazala razne nerednosti, ki so izvirale iz objektivnih in subjektivnih razlogov. Zato je delavski svet pri razpravi o inventuri predvidel razne nove organizacijske ukrepe in izpopolnitev skladiščenega osebja s strokovno boljšim kadrom, da bi se tako tudi materialno poslovanje dokončno uredilo. Zaloge surovin in materiala so bile konec leta izpod normativov, kar se je tudi odrazilo pri nizkem koriščenju kredita za obratna sredstva.

Naši kupci so pravočasno poravnavali svoje obveznosti tako, da je bilo le maloštevlnih tožb pri arbitražnem sodišču. Nekaj zastoja je bilo le v septembru, ko so se kupci izgovarjali na že izkoriščene investicijske kredite. Fature dobaviteljev smo poravnavali pravočasno, ker smo razpolagali z zadostnimi sredstvi za kritje naših obvez.

Iz sredstev sklada za samostojno uporabo je med letom delavski svet odobril subvencijo v znesku 5 milijonov dinarjev, in sicer Okrajnemu ljudskemu odboru Celje-okolica za dograditev bolnice 3 milijone

dinarjev in Občinskemu LO Štore za komunalno dejavnost 2 milijona dinarjev.

Zelo izčrpna razprava o družbenem planu za leto 1953 je zajela celoten delovni kolektiv. Na vseh teh sestankih so se obravnavale ugotovljene napake, nepravilen odnos do materiala, strojev in naprav, poseben poudarek pa je bil dan varčevanju, dvigu storilnosti dela in izboljšanju delovne discipline. Tudi po sprejetju družbenega plana so se v okviru sindikalne podružnice nadaljevala predavanja in razpravljanja na delovnih mestih, tolmačili so organizacijske ukrepe za leto 1953, ki so plod ugotovitev in izkušenj iz leta 1952. Razprava o zaključnem računu za leto 1952 na zadnjem zasedanju delavskega sveta je zajela vse probleme in še enkrat analizirala vse negativne momente, ki naj bi v bodoče na posameznih delovnih mestih odpadli. Zaključki tega zasedanja predvidevajo še nadaljnje izboljšanje organizacije za doseg proizvodnega plana, za dvig storilnosti dela in izboljšanje delovne discipline. Vsakemu našemu delovnemu človeku je treba vzbuditi pravi čut in odnos do materiala, do strojev in strojnih naprav.

Da bodo ti sklepi delavskega sveta tudi uresničeni, nam je garant zares lep napredek, katerega je kolektiv pokazal v izvršitvi plana proizvodnje prvega tromeščja leta 1953.

Naše delo v luči delavskega samoupravljanja

(Iz poročila predsednika upravnega odbora na zasedanju delavskega sveta dne 22. aprila 1953)

Uspehi, ki smo jih dosegli v preteklem poslovnem letu, v celoti potrjujejo pravilnost našega novega gospodarskega sistema. Upravljanje podjetij po delavskih svetih in upravnih odborih je postala tista sila v našem gospodarskem življenju, kateri lahko pripisujemo dosežene uspehe.

Gospodarsko življenje se je v preteklem letu razvijalo v že precej normalnih pogojih. Prej pereče vprašanje stalnega pomanjkanja surovin in še posebno delovne sile je skoraj v celoti iz našega gospodarstva odklonjeno. Ti uspehi so veliko bolj pomembni, če si predstavljamo težave, s katerimi smo se morali boriti v prejšnjih letih.

Nov sistem nagrajevanja predstavlja vsekakor dobro osnovo za dvig storilnosti dela in za vsestransko varčevanje, vendar se moramo tudi pri izplačevanju nagrad

oziroma presežka plač zavedati naše velike odgovornosti do skupnosti. Zelo slabo bi gospodarili, če bi izplačevali višje plače, ne da bi v našem delu dosegli večjo storilnost in boljšo kvaliteto naših izdelkov. Trenutni uspehi na tržišču nam morajo dati novo pobudo za naše poslovanje v bodočnosti — izboljšanje kakovosti naših izdelkov. Razširitev proizvodnega programa nam mora biti osnovni cilj ob zadovoljitvi našega trga in ob upoštevanju že porajajoče se močne konkurence.

Delavski svet in upravni odbor našega podjetja sta v reševanju gospodarskih problemov imela to pred očmi. Če v splošnem podamo obseg dela delavskega sveta in upravnega odbora, vidimo, da so se v preteklem letu obravnavali naslednji za naše podjetje izredno važni problemi.

DRUŽBENI PLAN ZA LETO 1952 IN 1953

Pri postavljanju družbenega plana smo stremeli predvsem za tem, da izkoristimo v največji meri naše proizvodne možnosti. S stalnim dvigom proizvodnje in ob istovrstnem padanju proizvodnih stroškov smo lahko v celoti zadostili obveznostim družbenega plana, predpisana akumulacija pa je ne samo dosežena, temveč celo presežena. Oba organa delavskega upravljanja sta dobro proučila naše proizvodne možnosti, možnost prodaje in na podlagi tega izdelala osnovni plan, ki je bil podlaga družbenemu planu. Z razdelitvijo obveznosti po posameznih obratih in z nenehnim proučevanjem izpolnitve istih je bil kolektiv kakor posameznik sproti seznanjen o finančnem stanju podjetja. Zaradi teh novih pogojev se je kolektiv začel vedno bolj zavedati svojih dolžnosti. Znatno izboljšanje proizvodnega procesa, varčevanje s surovinami, zmanjšanje izmečka, pravočasno izpolnjevanje sklenjenih pogojev z našimi naročniki — to so pozitivni znaki, da je kolektiv začel resno odklanjati vse škodljive pojave v našem gospodarjenju.

Tarifno vprašanje v našem podjetju rešujemo s pomočjo celotnega kolektiva. S ponovnim pregledom vseh delovnih mest in določanjem tarifnih postavk ob sodelovanju vseh obratnih tarifnih komisij nam je uspelo sestaviti dovršen tarifni pravilnik. Z uvedbo akordnih postavk v osnovnih obratih pa je kolektivu dana možnost pravilnega socialističnega nagrajevanja.

HIGIENSKO-TEHNIČNA ZAŠČITA

V skrbi za delovnega človeka je v našem podjetju storjen lep napredek. Pobude, sprejete od naših organov, smo začeli v praksi dosledno izvajati. Vzgoja z različnimi zdravstvenimi predavanji, analiza obratnih nesreč, pravilna uporaba zaščitnih sredstev in uspešno tekmovanje — to so bile osnovne oblike našega plodnega dela. Uspehi, katere smo dosegli, pa nam morajo biti v bodoče vzpodbuda, da v pogledu varnosti dela in zdravstva postanemo res vzorna socialistična tovarna. — Obratne komisije pa naj na svojih deloviščih še bolj poživijo svoje delo in stremijo za čimboljše popularizacijo vseh koristnih sklepov za našega delovnega človeka. Postati morajo neposredni vzgojitelji ostalih kolektivov.

KAPITALNA IZGRADNJA IN DRUŽBENI STANDARD

Leto 1951, 1952 in tekoče poslovno leto 1953 lahko imenujemo najbolj razgibano

v pogledu investicijske graditve naše tovarne. Med glavne objekte vsekakor lahko prištevamo izgradnjo naše livarne, katere bo končno sposobna proizvajati nekaj več ton odlitkov, mehanska oprema v tem obratu pa bo garant za kvaliteto naših izdelkov. Elektrifikacija valjarne je nov prispevek k rentabilnejšemu obratovanju, mehanizacija martinarne pa nam bo dala prve sadove vložnega dela v tekočem poslovnem letu. Tako urejeno stanje v martinarni pa nujno terjaja razširitev tega obrata z izgradnjo še ene SM peči. S tem bo tudi odklonjeno ozko grlo valjarne in rešili se bomo vsakega nakupa ingotov iz naših železarn. Nedvomno bi bila s tem tudi dana možnost za bolj kvalitetni program proizvodnje naše valjarne in s tem tudi večji dohodek podjetja. Šamotarno urejujemo in bo ta naš obrat v tekočem letu moderniziran ter mehansko opremljen tako, da bo produkcijska sposobnost narasla na več ton letno.

DRUŽBENI STANDARD

Poleg že obstoječega lepega naselja, na katerega smo lahko v Štorah ponosni, so v preteklem letu dogradili še tri bloke po 18 stanovanj. Nadaljnja gradnja četvorčkov — stanovanjskih hiš pa bo sledila v letošnjem letu.

Med glavnimi objekti pa je vsekakor elektroplavž. Gradnja tega plavža ima za naše podjetje velik pomen, ker bomo z njim lahko zagurali proizvodnjo visokovrednega surovega železa za livarno iz domačih surovin. Razen tega so dogradili sanitarne naprave za obrat livarno in žerjavne proge, s čimer bo olajšano težko telesno delo, hkrati pa se bodo pocenili proizvodni stroški. Obseg teh del najboljše ilustrira znesek investicijskega kredita v višini čez 1 milijardo dnarjev.

OBVEZNOSTI V LETU 1953

Tudi v tekočem poslovnem letu se pred naš kolektiv postavljajo obveznosti glede izpolnitve našega proizvodnega plana, akumulacije in investicijske graditve železarne. Delavski svet in upravni odbor sta postavila za leto 1953 proizvodni in družbeni plan na višjo osnovo ob upoštevanju vplivov novih investicij. Letošnji plan proizvodnje naj pomeni nadaljnji korak k izpolnitvi našega proizvodnega programa v količini in kakovosti. Že doseženi uspehi v prvem četrtletju so nam jamstvo, da bomo uspeli. Izpolnitev teh obveznosti pa zahteva od slehernega člana našega delovnega kolektiva čim boljše medsebojno sodelovanje, tehnološko disciplino,

večje zalaganje za dvig proizvodnosti, borbo za izboljšanje kvalitete in skrajno varčevanje s surovinami. Temeljito proučevanje vseh obratnih problemov bo dalo lahko delavskemu svetu in upravnemu odboru nove smernice za sprejem še bolj koristnih sklepov. Tekoče poslovno leto je tudi v investicijskem pogledu izredno močno. Glavni novi objekt je plavž in aglomeracija. Dela na tem objektu dobro napredujejo, mehanska oprema je skoraj povsem zasigurana in če ne bo nobenih resnejših motenj, lahko upamo že v jeseni na prvi svečani izpust surovega železa. V nadaljnjem programu je še izpopolnitev martinarne in valjarne in dokončana ureditev livarne. Seveda bo tudi samotni obrat v tem letu zahteval dokončno izgraditev. Lahko trdimo, da bo naša tovarna po

končni izgradnji postala sodoben metalurški obrat, na katerega bomo lahko v resnici ponosni. Finančna sredstva so nam v precejšnji meri zasigurana vsaj za dograditev glavnih objektov, ostala sredstva pa si bomo morali ustvariti sami — z večjo produktivnostjo in nižjimi proizvodnimi stroški — s čem bomo dali svoj lastni prispevek k modernizaciji naše tovarne in pospešeni gradnji objektov družbenega standarda.

V želji, da čimprej ustvarimo ta velika dejanja v našem tekočem delu kakor tudi pri gradnji naše moderne tovarne, katera bo tudi v bodoče častno pričevala o vsebini našega delavskega upravljanja, želita delavski svet in upravni odbor našemu kolektivu ob delavskem prazniku še več častnih uspehov.

„Očka, vrni se zdrav domov!“

Če veljajo za koga te besede, potem veljajo to za našega delavca v težki industriji, saj je dnevno izpostavljen vsem mogočim nevarnostim, ki mu ogrožajo zdravje in življenje.

Vsi, ki so v nekem podjetju zaposleni, predstavljajo gotovo ekonomsko in etično vrednost, torej nekaj kapital. In kot takega ga je treba čuvati, ker sicer nam lahko propade. Te vrednosti se zavedajo vse tiste industrializirane dežele, pri katerih človek predstavlja zaradi svojih sposobnosti vrednost, ki jo je treba ohraniti v najboljši kondiciji. Iz teh egoističnih razlogov v prvi vrsti je pri njih tako močno razvita zaščita dela. V naši socialistični državi pa pride poleg gospodarske vrednosti delavca še drug važnejši razlog od izraza: ohraniti moramo namreč zdravega človeka, ker zanj delamo oziroma dela on sam v končnem pomenu besede zase, je torej osebnost, etična vrednota, ne pa samo stroj, ki dobro opravlja svoje delo in se ga zaradi tega izplača čuvati.

Nekateri naši ljudje še vedno verjamejo v usodo. Če je namreč komu usojeno, da ga doleti nezgoda, ga bo pač doletela in se pri tem ne da nič pomagati. Tako zastarelo naziranje je deloma preostanek naše dediščine, ko so naš očetje garali vsem mogočim gospodarjem, po vseh mogočih deželah, v nemogočih delovnih pogojih in resignirano čakali na to, kaj jim bo prinesla usoda. Pri pazljivem preiskovanju nezgod pa se prej ali slej odkrije, da je vzrok nezgodam le redko slučaj oziroma usoda, kot smo prej rekli, v pretežni večini so drugi vzroki. Bodisi, da gre za neure-

jeno higiensko-tehnično zaščito, bodisi za delavčevo ali sodelavčevo neprevidnost, malomarnost, nerodnost, nespretnost, za pomanjkljivo organizacijo dela, za tesnobo v delovnih prostorih, za nevarno delo brez prave mehanizacije. Važno vlogo pri tem ima tudi uživanje alkohola, razen tega še duševno nerazpoloženje delavčevo zaradi neurejenih ekonomskih ali družinskih razmer, zaradi tega, ker ga preddelavec ne upošteva itd., kar omenjene lastnosti le še poslabša. Zato je borba proti nezgodam smiselna, potrebna in znak naprednega gledanja na dogajanja okoli nas.

Med take napredne kolektive spada Železarna Štore. Lansko leto smo pričeli z večjo akcijo proti obratnim nezgodam, ki ni ostala samo kampanjska, ampak je postala redna metoda dela. Na pobudo republikanskega odbora sindikata metalurgov je bila postavljena v Železarni Štore centralna komisija higiensko-tehnične zaščite, kjer je zastopan delavski svet, upravni odbor, sindikalna podružnica in obratni zdravnik. Centralna komisija HTZ je svoje delo razširila na devet obratnih podkomisij. Člani obratnih podkomisij na rednih mesečnih sestankih proučujejo vso potrebno problematiko za svoje obrate ter analizirajo nezgode. Zaključke in predloge oddajo centralni komisiji HTZ, hkrati pa prenašajo na svoje obrate direktive, ki jih prejmejo od glavne komisije HTZ. Centralna komisija HTZ na podlagi celotne problematike obratov ter na osnovi lastnih ogledov po tovarni izdela potrebne sklepe, ki so na podlagi pooblastil upravnega odbora pravomočni.

Posebno važnost smo polagali zadostni zaščiti posameznih delovnih mest. V ta namen je bil izdelan poseben seznam vseh zaščitnih sredstev, ki tvorijo sestavni del tarrifnega pravilnika. Vsak delavec prejme po normativu na delovnem mestu odgovarjajoča zaščitna sredstva, ki jih je tudi disciplinosejše delo članov komisij HTZ so priredili v tovarni tromesečni tečaj, kategorija so se udeleževali člani higiensko-tehnične zaščite in tehnično osebje obratov. Tečaj je vodil sanitarni inšpektor dr. Gabrijel Hrušovar in okrajni inšpektor dela Franc Kleč.

Za globlje spoznavanje in proučevanje vzrokov nastanka obratnih nezgod ter za strokovnejše delo članov komisij HTZ so priredili v tovarni tromesečni tečaj, kategorija so se udeleževali člani higiensko-tehnične zaščite in tehnično osebje obratov. Tečaj je vodil sanitarni inšpektor dr. Gabrijel Hrušovar in okrajni inšpektor dela Franc Kleč.

Da bi pri delavstvu vzbudili zanimanje in sodelovanje, so razpisali že ponovno tekmovanje med obrati, kateri obrat bo dosegel največji odstotek znižanja obratnih nezgod oziroma znižanja izgubljenih dni zaradi nezgod. V mesecu oktobru 1952 je dosegla prvo mesto valjarna. Za nagrado so delavci valjarne napravili izlet z avtobusom na Jesenice, kjer so si ogledali tamkajšnje železarno. V mesecu februarju letošnjega leta je dosegla najboljšo mesto mehanična delavnica. Delavci bodo prejeli brezplačno enotne delovne čepice. Tudi za naprej so zamišljena tekmovanja s primernimi nagradami za najboljše obrate. Za naše delo se zanima tudi Državni zavarovalni zavod, ki je v znak priznanja in dokaza, da hoče živo spremljati naše delo, razpisal tri nagrade za mojstre tistih obratov, kjer se bo izkazal največji odstotek znižanja izgubljenih delovnih dni zaradi obratnih nezgod v prvih šestih mesecih letošnjega leta napram istemu obdobju v lanskem letu. Nagrade znašajo 15.000, 10.000 in 5000 din.

Uspehi skupnega dela se že danes kažejo. V prvih treh mesecih lanskega leta je bilo 129 obratnih nezgod, v letošnjih prvih treh mesecih pa le 68 in to večinoma lažjega značaja, kar pomeni znižanje za polovico.

Ob koncu še tole! Če za kakšno akcijo velja, da mora biti množična, potem velja to za borbo proti nezgodam. Izrek, da je zdravje bogastvo, je sicer postal že nekaka obrabljena fraza, je pa velikokrat bridka resnica, ki se je zaveda zlasti tisti, ki ga je na ta ali oni način izgubil. Čim bolj je človek kulturno razvit, tem bolj zna ceniti svoje zdravje, saj je z zdravjem tako močno povezana njegova delovna sposobnost, življenjska in ustvarjalna moč. Tak človek se bo na vsakem koraku, kjer mu preti nevarnost, te nevarnosti zavedal in bo vse storil, da se pred njo zavaruje. In to je tisto, kar bi hoteli doseči. Želimo predlogov od delavcev samih, saj imajo dovolj izkušenj, kako se dogajajo nesreče in kaj bi se dalo ukreniti proti njim. Te predloge naj oddajo svojim obratnim HTZ podkomisijam, ki jih bodo skušale uresničiti. Zatorej še enkrat: Borba proti nezgodam je zadeva vseh, ne samo HTZ komisij, brez tega sodelovanja ne bo trajnega uspeha. V prihodnjih številkah bomo prikazali najvažnejše nezgode, ki so se med tem časom dogodile. Poizkušali jih bomo analizirati in najti njih vzroke ter način preprečevanja. Ob tej priliki bomo javno ožigosali večje napake, na katere smo naleteli.

Od nas vseh je odvisno, kdaj bomo delovno varnost izpopolnili tako daleč, da bomo nekoč lahko izobesili napis, da v železarni Štore ni bilo zaradi obratnih nezgod v nekem mesecu nobenih izgubljenih delovnih dni.

Dr. Hrušovar — Mežek.

VOGA TUGOMER, obratovodja vzdrževalnih obratov:

Elektroplavž v Štorah

Znano je, da je v državah, v katerih razpolagajo z znatnimi viri električne energije, že razvita elektrometalurgija. Prvotno so postavili elektroplavž z visokim jaškom v Švedski, Norveški in Italiji. V Italiji je leta 1898 Stassano postavil prvi elektroplavž, s katerim pa ni doživel uspeha. Inicijativa je nato prešla v Švedsko, kjer so leta 1905 stavili v pogon električno visoko peč tipa Groenwall. V obratovanju se je pokazal nedostatek v profilu peči, ker je bilo sedlo zoženo, kar je imelo za posledico motnje v obratovanju. To po-

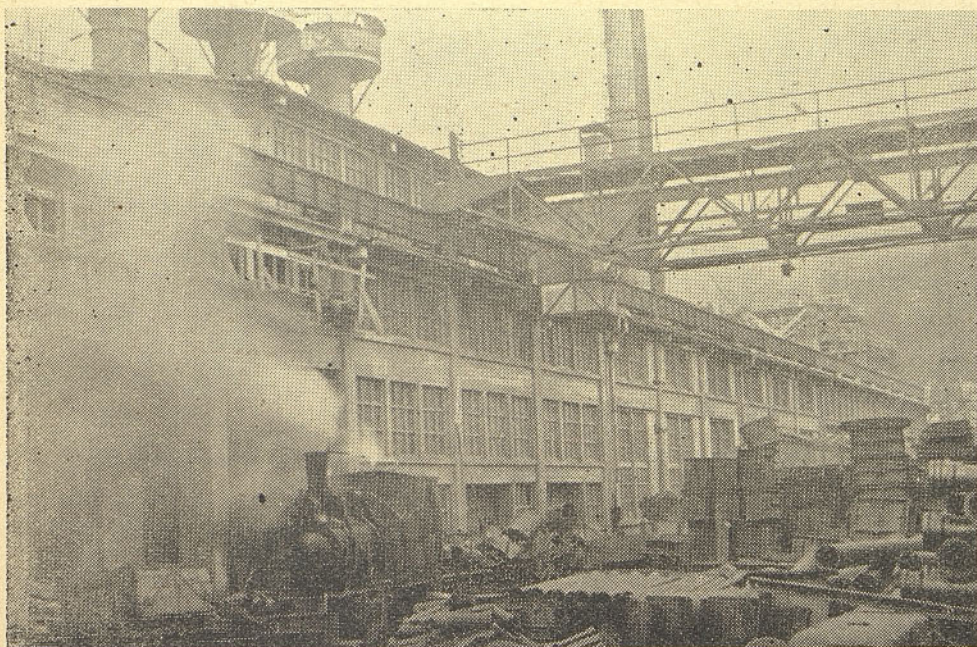
manjkljivost so odstranili z uvedbo valjčnega profila. V elektroplavžu je bila takrat dosežena maksimalna proizvodnja surovega železa 60 ton na dan. Za redukcijo v visokojaskastih plavžih so uporabljali lesno oglje zaradi tega, ker ima koks višjo električno prevodnost, pa tudi elektrode so bile namočene preblizu, jašek sam pa tudi ni bil dovolj izkoriščen.

Vzporedno z razvojem omenjenih plavžev v Švedski so na Norveškem delali na konstrukcijah elektroplavža z nizkim jaškom. Leta 1909 je bil postavljen enofazni nizko-

jaškasti plavž pravokotnega preseka. Tysland pa je konstruiral trofazni el-plavž in uporabil Soederbergove elektrode. Peč je bila opremljena s pokrovom, da se je na ta način izkoristil tudi visokokalorični plin. Tri leta nato je Hole plavž izpopolnil. Spremenil je način zalaganja, elektrode pa je namestil v trikotu. Tako lahko trdimo, da je danes Tysland Hole plavž najuspešnejši in najbolj dovršen. Nizkojaškasti plavži lahko predelujejo vse vrste siromašnih in bogatih železovih rud, katere so

grama livarne, predvsem valjev in kokil. Deloma pa bi lahko proizvajali tudi belo surovo železo za našo jeklarno. Proizvodnja valjev in kokil zahteva visokokvalitetno surovo železo. Gospodarska upravičenost vsakega objekta pa je odvisna od surovinske osnove, kakor tudi od tehnološkega postopka, ki mora biti v konkurenci s proizvodnjo surovega železa v ostalih visokih pečeh.

Surovinska osnova za elektroplavž v Štorah leži predvsem v izkoriščanju oziro-



→ Nova livarna, v ozadju gradnja elektroplavža

lahko bazične ali kisle, brez posebnih tehničnih težav. Za redukcijska sredstva lahko uporabljamo vsake vrste goriva z večjo vsebnostjo pepela ali žvepla. V teh plavžih lahko proizvajamo visokokvalitetno sivo surovo železo do 40% ogljika in manjše količine silicija in mangana. Tako železo je ugodno za izdelavo valjev in jeklarskih kokil. Tudi visokokalorični plin se dobro izrablja kot gorivo, medtem ko žilindro lahko uporabimo v proizvodnji cementa.

Z ozirom na hitro elektrifikacijo naše države so dani tudi pri nas vsi pogoji za razvoj elektrometallurgije. V naši železarni gradimo plavž z namenom, da pokrijemo potrebo po sivem surovem železu, katere nastaja z razširitvijo proizvodnega pro-

ma predelavi surovin iz področja naše republike. Pri takem izkoriščanju odpade največji delež na odpadke kemične industrije in na odpadke praženca v pralnih pečeh. Kot redukcijski material lahko uporabljamo domači koks, rjavi premog ali sušeni lignit. Posamezne vrste surovin tvorijo rdeče blato, ki se pojavlja kot stranski proizvod v proizvodnji glinice. V merilu naše republike lahko računamo na količino rdečega blata približno 90.000 ton letno, medtem ko bi ga v proizvodnji izkoristili z ozirom na poznane tehnične izkušnje za enkrat 15.000 ton. Dobava redukcijskega materiala (koksa, sušenega premoga ali lignita) pa je vezana na tovarno koksa v Lukavcu, medtem ko bi premog dobili iz

zasavskih premogovnikov. Brez dvoma pa bo zagotovljeno delo elektroplavža z domačim koksom, ki bo sicer vseboval okoli 4% žvepla, toda poraba je več kakor dvakrat manjša v odnosu na normalni plavž, tako da ni bojazni večje vsebnosti žvepla v žlindri in s tem tudi v železu.

DOBAVA ELEKTROENERGIJE

Z ozirom na veliko potrošnjo električne energije za plavž moramo predvsem upoštevati trenutne možnosti našega elektroenergetskega sistema. Po podatkih elektrogospodarstva bi lahko naš plavž pričel z obratovanjem v aprilu 1954, vendar gre do vsi naporji za tem, da se električna energija dobavi že v mesecu septembru letos. Te razmere bi vladale nekako do leta 1954, potem pa bo na razpolago zadoštna količina hidroenergije, ki se bo lahko za napajanje elektroplavža redno dobavljala.

PREDNOSTI PROIZVODNJE ELEKTROPLAVŽA

Surovo železo iz el-plavža bo imelo za naše podjetje naslednje prednosti:

Osnovni obrat železarne v perspektivnem razvoju bo livarna, ki se bo opredelila na proizvodnjo valjev, kobil in visokokvalitetne sive litine, namenjene naši avtomobilski industriji. Za ostvaritev tega kvalitetnega proizvodnega programa pa je predpogoj kvalitetno surovo železo, katerega pa žal obstoječi visoki plavži ne morejo ali pa le težko proizvajajo.

Sivo surovo železo se v teh plavžih proizvaja le občasno in še to z velikimi težavami. Na ta način bi ustvarili surovinsko osnovo doma za sivo in belo surovo železo.

Neposredna povezava elektroplavža z livarno bo nudila možnost direktnega vpliva na kvaliteto proizvodnje sivega surovega železa, kar bo vsekakor omogočalo boljše kvaliteto. V kolikor pa bi proizvajali belo surovo železo za potrebe naše jeklarne, nam bo dana možnost direktnega prevoza in bi s tem tudi za približno 5% dvignili proizvodnjo. Odpadle bodo tovrstne za dobavo surovega železa, katere pa bodo samo delno nadomestile tovrstne za surovine elektroplavža. Končne sodbe o prihranku, ki ga bo podjetje na ta način ostvarilo, še ne moremo izraziti, ker mora biti predhodno rešenih še dvojice prevoznih vprašanj, in sicer koks iz Lukavca in pirinih ogorkov iz Prijedora.

KAPACITETA PLAVŽA

Elektroplavž, kot je že omenjeno, bo dajal letno približno 20.000 ton grodlja.

Obratovalni čas bo znašal 8 mesecev, torej ves čas, dokler bo na razpolago hidroenergija. V preostalih 4 mesecih bi morali uporabiti termoenergijo. Ker pa je obratovanje s to energijo nerentabilno, zato bo plavž v tem času, dokler se ugodno ne reši dobava hidroenergije, stal izven obrata. Od celotne proizvodnje 20.000 ton bi proizvajali 8000 ton surovega grodlja, medtem ko 12.000 ton odpade na beli grodelj. Z navedenimi količinami obeh vrst grodlja bi krili celokupno potrebo livarne in martinarne. V kolikor pa bodo potrebe narekovale, bi v Storah proizvajali izključno sivi grodelj in s tem krili vse potrebe v naši republici. Ta način proizvodnje je zlasti ugoden, ker je proizvodnja sivega surovega železa v elektroplavžih na splošno lažja in kvalitetnejša kot v normalnih plavžih.

Na podlagi predračunov stroškov te investicije dobimo tudi ugodno amortizacijo in bi pri predvideni proizvodnji znašala 5,5 din na kilogram surovega železa pri povprečni amortizacijski dobi 18 let.

Posada elektroplavža bo izpopolnjena iz vrst visokokvalificiranih, kvalificiranih in ostalih delavcev v tovarni. V ta namen je že napravljena zasedba posameznih delovnih mest in predviden plan izobrazbe. Celotna posada bi znašala v treh dneh 63 mož.

GRADNJA ELEKTROPLAVŽA

Gradbene objekte tako za elektropeč kakor za aglomeracijo izvršuje gradbeno podjetje »Beton« na podlagi načrtov Slovenija-Projekta. Gradbena dela ugodno napredujejo in bo ta objekt v kratkem dovršen. Mehansko opremo dobavljajo pretežno naše tovarne »Franc Leskošek«, »Litostroj«, del opreme pa izdeluje mehanična delavnica v lastni režiji. Montaža plavža bo večinoma izvršena s pomočjo domačih strokovnjakov v Železarni in s pomočjo »Hidromontaže« Maribor.

Po uspešni dograditvi tega objekta bomo lahko v resnici ponosni, saj je to prvi elektroplavž v državi, ki ga gradimo tako rekoč z lastnimi izkušnjami, s pretežno lastno opremo, kar daje vsekakor lepo priznanje naši mladi industriji in tehničnemu kadru.

Omenjene prednosti in ugodnosti, ki jih bo imel elektroplavž za naše podjetje, vsekakor opravičujejo investicijske stroške, podjetju pa bodo dane nadaljnje gospodarske možnosti za razvoj vzorne socialistične tovarne.

Naš novi delavski svet

(Nekaj iz zaključnega poročila volilne komisije.)

Dne 25. marca 1953 je naš kolektiv že tretjič volil svoj organ delavskega upravljanja. Volitve so bile organizacijsko dobro pripravljene. Ze zgodaj zjutraj so partizanske in narodne pesmi ter zastave na upravnem poslopju obiskovalcem naznanjale, da se v kolektivu dogaja nekaj posebnega. Volilni odbori so bili na svojem mestu, vseh sedem volišč je bilo lepo okrašenih. Najlepše je bilo okrašeno volišče prostora (ki je tudi med prvimi končalo z volitvami), najslabše pa je bilo okrašeno volišče v šamotni tovarni. Glasovalo je 99,8% volilnih upravičencev, kar je dokaz visoke zavednosti naših delavcev. Neveljavnih volilnih listkov je bilo le 34. Bili so večinoma neveljavni le zaradi tega, ker kandidati niso bili pravilno zaznamovani, tako da volilnim odborom, ki so svojo dolžnost vestno vršili, ni bilo mogoče ugotoviti, katere je volivec dejansko volil. Volilni odbori posameznih volišč so vestno in z odgovornostjo ugotavljali neupravičeno izostale, katerih je bilo le 16. Največ teh je bilo na 7. volišču (prostor, energetske oddelek), pri čemer negativno prednjači energetske oddelek, ki je prispeval 7 neupravičenih. Če bi lahko morda le delno upoštevali izgovore zaradi izostanka prostornega mojstra tov. Pečnika, pa kolektiv nikakor ne more mimo odnosa, ki ga je pokazal Bračun Franc (prostor), ki je bil celo imenovan za člana volilnega odbora in je bil o tem pismeno in ustmeno obveščen, ni se pa udeležil nobene instruktorske konference volilnih odborov, pa tudi volit ni prišel, češ da ni bil o tem obveščen. Seveda mu to nihče ne verjame. Kolektiv mu je pa le hvaležen, da je bil toliko odkrit in da je tudi javno pokazal, da je proti skupnim interesom našega kolektiva. Sindikalna podružnica je do tega njegovega odnosa že zavzela svoje stališče, od njega pa pričakujemo, da bo sam sebi dosleden še naprej in se sam izločil iz srede, v kateri živi, a je proti njej.

Naši delavci so dobro izbirali. Med predlaganimi so izvolili 60 kandidatov, ki so jih smatrali za najboljše:

1. Voga Tugomir	1181
2. Jager Ladislav	1156
3. Mastnak Jakob	1148
4. Pustek Franjo	1146
5. Inkret Anton	1138
6. Mastnak Alojz	1138
7. Gorišek Franc	1137
8. Rozman Leopold	1137
9. Štor Ivan	1137

10. Ocvirk Mirko	1137
11. Stojan Anton	1137
12. Bajc Viktor	1136
13. Vohob Jože	1131
14. Žohar Jurij	1131
15. Gorjup Karel	1130
16. Plank Ivan	1130
17. Kranjc Srečko	1128
18. Fendre Stanko	1127
19. Jager Alojz	1125
20. Centrih Jože	1125
21. Motoh Franc	1124
22. Volavšek Drago	1124
23. Štor Stefan	1122
24. Vrečko Alojz	1121
25. Kresnik Franc	1120
26. Vranič Franc	1119
27. Kresnik Jože	1118
28. Ambrož Franc	1116
29. Doberšek Leopold	1116
30. Kristan Ivan	1115
31. Tajhmajster Franc	1113
32. Jevšinek Alojz	1110
33. Vengust Ivan	1109
34. Klanjšek Ladislav	1109
35. Krajšek Franc II.	1104
36. Žibret Alojz	1102
37. Franulič Anton	1102
38. Vrhovnik Karel	1102
39. Stepanič Ivan	1102
40. Luževič Stefan	1101
41. Žolnir Ivan	1099
42. Grdina Peter	1095
43. Metličar Rudolf	1090
44. Dolinar Stanko	1089
45. Jošt Josip	1086
46. Žgank Franc	1082
47. Mackovšek Anton	1080
48. Markovič Rajko	1071
49. Golež Ivan	1070
50. Suhar Anton	1066
51. Kragelj Stanko	1056
52. Zidanski Ernest	1053
53. Lipar Martin	1046
54. Koselj Franc	1043
55. Krumpergar Angela	1029
56. Mežek Franc	1029
57. Selič Fanika	1014
58. Pišek Alojz	1000
59. Orož Julčka	988
60. Rozman Anton	969

Številke poleg imen pomenijo dobljene glasove.

Od novih članov delavskega sveta, ki se bo te dni sestal in izvolil tudi nov upravni odbor, pričakujemo, da bo izkazano zupanje naših ljudi s svojim delom v celoti opravičil.

Odprto pismo Glavni direkciji državnih železnic v Ljubljani

Železarna v Štorah raste. Nekdanja »kovačija« se danes razvija v moderno železarno. Tovarna se širi, mehanizira se in elektrificira po vseh obratih. V Štorah raste kulturni dom »Svobode«, nad tovarno se širijo Nove Štore, ki preraščajo staro naselje. Tujec, ki bi po dolgem času obiskal Štore, bi se moral začuditi takemu razvoju. Starih, stisnjenih, mračnih in »zarjavelih« Štor skoraj ne bo več. Lep delavski kraj z močno industrijo bo krasil še spomenik padlim borcem in žrtvam okupatorja, katerih največja zasluga je, da so današnje Štore iz dneva v dan bolj kraj prihodnosti, ne več pečat preteklosti.

S takim napredkom pa se pojavljajo težkoče. Upravni odbor in delavski svet razpravljata in skušata sproti reševati vse te probleme. Precej trdovraten problem, ki lahko v bližnji prihodnosti postane celo usodna ovira, je vprašanje železniškega transporta. O tem sta oba organa v tovarni že večkrat razpravljala, toda rešitev ni odvisna samo od njiju.

Zato so se namenili štorski železarji javno spregovoriti o tem. Železniška uprava naj spozna težave, ki pri nas nastajajo. Kolektiv Železarne ima pri roki predloge, ki bi jih bilo treba vzeti v pretres kot osnovo za rešitev tega problema. S težavami Štor naj se seznanijo vsa slovenska javnost in organi oblasti, ki bodo gotovo podprli kolektiv v njegovem prizadevanju in hkrati tudi železniško upravo.

SEDANJA POSTAJA V ŠTORAH NE BO KOS POVEČANEMU PROMETU

Ker bo nov elektroplavž začel obratovati že konec tega leta, kolektiv ponovno opozarja, da bo s povečano kapaciteto Železarna Štore proizvajala veliko večje količine proizvodov in istočasno potrebovala nekaj sto ton surovin več kot doslej. Pri vsem tem je treba računati, da dobave ne bodo prihajale sistematično vsak dan enako in da bo treba računati tudi na tisoč ton dodatnega tovara. Kje je potem še odposiljanje gotovih izdelkov! Kolektiv resno dvomi, da bo kolektiv železniške postaje v Štorah kljub vsemu prizadevanju in požrtvovalnosti kos temu povečanemu tovarnemu prometu. V tovarni so industrijske tire že prilagodili povečani proizvodnji v bližnji prihodnosti, ne bodo pa tega zmogli sedanji postajni tiri.

Kako in koliko misli železniška uprava razširiti postajne tire?

ZASEDEN ŽELEZNIŠKI TIR ONEMOGOČA REDEN DOSTOP V TOVARNO

Glavni in edini vhod v tovarno je po cesti, ki vodi mimo postajnega poslopja čez železniško progo. Ker pa postajne naprave že dolgo ne odgovarjajo več današnji dolžini tovornih vlakov, se le-ti pri daljših postankih ne delijo v smislu predpisov prometnega pravilnika. Zato so ti tiri, čez katere pelje cesta, dostikrat dobesedno zaprti. Številni avtomobili morajo čakati, da vlaki odpeljejo. S tem nastaja občutna gospodarska škoda, kadar gre za tovorni avtomobilski promet, poleg tega pa je to nevarno tudi za delavce, ki se morajo plaziti čez odbojnice, zavore, pod vagoni ali kakor kdo zna in ve. Da pri vsem tem že ni bilo večjih nesreč in smrtnih primerov, je menda res samo sreča. Toda sreča še ni jamstvo za absolutno varnost.

POSTAJNA ČAKALNICA JE OBČUTNO PREMAJHNA

Pred sto leti, ob graditvi železnice, je postaja s čakalnico vred verjetno še zadoščevala za takratni promet. Danes pa v primeru slabega vremena ne najde v čakalnici zavetišča niti petina ljudi, ki v Štorah čakajo na vlak. Tako se sedaj stiskajo pod kapnice ali kamor koli. Pozimi je čakalnica po navadi še nezakurjena, v poletnem času, kadar je lepo, pa seveda nihče ne sili v zatohlo »kamro«. V Štorah je potrebna čakalnica najmanj za tri sto ljudi.

NEPRIJETNE ZVEZE ZA DELAVSTVO, KI SE VOZI

Večji del delavstva in uslužbencev zaradi še vedno perečega stanovanjskega vprašanja se vozi z vlaki. Gradnja stanovanj verjetno še potem, ko bo podjetje zmoglo večjo aktivnost v tem pogledu, ne bo odpravila te neprijetnosti. Danes na to še ne moremo računati, ker je podjetje v kapitalni izgradnji.

V zvezi z vožnjo pa nastajajo nerodnosti, ki so neprijetne za ljudi in škodljive za proizvodnjo.

Velik del delavcev na poti v tovarno vstopa na vseh postajah od Rogatca in

Grobelnega vse do Celja. Popoldanski vlak št. 2127 (Celje—Rogatec) prihaja v Štore redno zamujen. Tako morajo delavci po celo uro čakati nanj, kar po končanem delu ni prijetno, še manj pa ob slabem vremenu. Pred nekaj meseci je ta vlak poleg tega »premogel« komaj štiri vagoni (eden od teh je bil II. razred), tako da niso mogli vsi vstopiti, ker je že iz Celja prihajal nabito poln. Pozneje je železniška uprava to sprevidela in povečala garnituro, kakor je sedaj ugodila tudi potrebi, da jutranji vlak št. 2112 (Rogatec—Grobelno) vozi direktno do Celja in v Grobelnem ni treba več prestopati. Ta vlak (št. 2127 Celje—Rogatec) pa ima v Grobelnem »furmansko pavzo«. Polni dve uri čaka na vlak, ki pripelje za njim iz Ljubljane (št. 517). Tako je čez 200 delavcev, ki prihajajo v Štore z jutranjim vlakom (št. 2122), kar 12 do 15 ur dnevno na delu in potovanju brez tople hrane.

Treba bi bilo stvar urediti tako, da bi vlak (št. 2127) vozil vsaj do Stranj brez čakanja v Grobelnem in se nato vračal v Grobelno po tiste, ki pridejo z »ljubljančanom«. Hitrost tega vlaka je zaradi dolgega postanka v Grobelnem zelo majhna, saj znaša komaj 8 km na uro.

Tudi ostali vlaki večkrat zamujajo. Tako je 31. marca letos zaradi vlaka št. P 2116 (Rogatec—Celje), ki je imel daljšo zamudo, stalo delo v valjarni eno uro. Tudi šolarski

vlak (M 2161) često tako zamuja, da izgubijo otroci večkrat po celo uro pouka.

SIGNAL, KI GA JE TREBA PRESTAVITI

Potniški vlaki, ki pripeljejo iz smeri Celja, se preblizu postavljenega (S) signala ustavljajo tako, da je službeni voz še pred postajnim poslopjem, zadnji vagoni pa stojijo na prostoru, kjer ni perona. Iz zadnjih vagonov je zaradi tega težko izstopati, ponoči pa tudi nevarno. Ljudje so se tega že navadili, zato vstopajo le v prve vagoni in povzročajo gnečo, čeprav je morda zadnji del bolj prazen. Signal bi bilo treba prestaviti vsaj za 60 do 70 metrov v smeri proti Sentjurju.

Vse to, kar je v pismu navedeno, povzroča v kolektivu Železarne Štore nezadovoljstvo in kritiko, skrb in ovire v proizvodnji. Zaradi tega se kolektiv Železarne obrača na železniško upravo v prepričanju, da bi se z dobro voljo vse te pomanjkljivosti dale popraviti, če ne vse, pa vsaj tiste, ki niso vezane na tolikšne stroške in čas. Kolektiv je pripravljen oziroma se želi posvetovati s predstavniki železniške uprave. Tak posvet bi brez dvoma osvojil pametne predloge, ki bi jih s skupnimi naporci lahko ugodno rešili.

Upravni odbor in delavski svet
Železarne Štore

Izvršni odbor - svojemu članstvu!

Tovariši in tovarišice!

Poleg vseh oblik obveščanja o našem delu izkoriščamo tudi to priliko, da Vas vsaj v grobih črtah seznanimo z delom vodstva naše sindikalne organizacije. Ze vnaprej pa poudarjamo, da so vse naloge, ki so bile postavljene pred našo razredno organizacijo, bile naše skupne naloge in naša skupna skrb. Zato, ko govorimo o našem delu, mislimo na vse nas od izvršnega odbora preko sindikalnih odborov v obratih do slehernega našega člana.

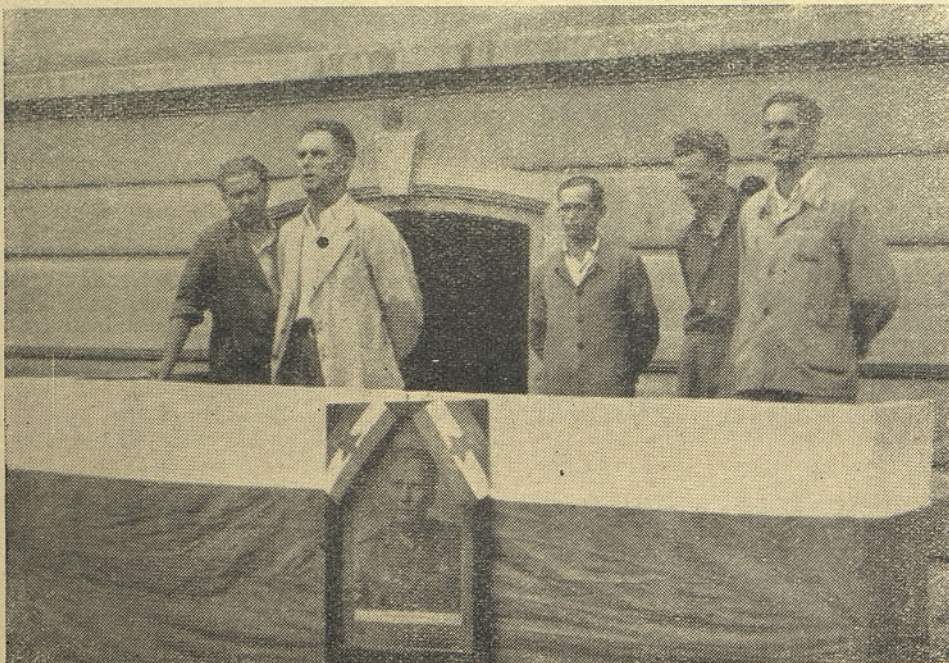
Osnovno kar nas je vodilo v našem dosedanem delu, je bilo poglobljanje naše socialistične demokracije in s tem v zvezi tudi naša osamosvojitvev posebno še osamosvojitvev odborov podružnice v obratih. Vodenih tem principom smo mi vse naloge izvrševali v sodelovanju širokega števila naših sindikalnih delavcev. Tako naše delo je bilo pravilno, čeprav so morda ravno zaradi te širine bile gotove pomanjkljivosti predvsem zaradi nezadostne kontrole in pomoči izvršnega odbora. Od zadnjega občnega zbora, ki je izvolil nov izvršni odbor, se je naše delo znatno izboljšalo. Mi lahko ugotavljamo, da so naši sindikalni delavci in članstvo razumeli odgovornost, ki so jo sprejeli in da so letos uspešno nadaljevali delo izvršnega odbora in sindikalnih odborov na podlagi pridobljenih izkušenj iz lanskega leta. Nalog, ki so bile pred nami, smo se vztrajno lotili. Vsak naš član ve, da nobeno od teh nismo reševali brez predhodnega posvetovanja z našimi člani.

Z ozirom na reorganizacijo v naših družbenih organizacijah priznamo na tem mestu članstvu, da smo v začetku precej tavalni, toda samo v začetku. Bilanca našega sindikalnega dela, katero smo prikazali na sindikalnem občnem zboru, je pokazala, da smo naše naloge v glavnem zadovoljivo reševali.

Vsi vi, tovariši in tovarišice, prav dobro veste, kaj smo vse napravili. Spominimo se samo naših uspehov, ki smo jih dosegli v proizvodnji lanskega leta in lepe

uspehe v proizvodnji prvih mesecev letošnjega leta, pri čem so člani naše podružnice dali od sebe vse, da bi to osnovno nalogo v celoti izvršili. Mi smo lahko ponosni, da je v tem pogledu naš kolektiv med najboljšimi. Spomnimo se raznih akcij za učvrstitev naše ljudske oblasti, raznih svečanih proslav in mitingov, akcij, katere smo organizirali za materialno in moralno pomoč v naši deželi in tudi za pomoč izven nje. Naše članstvo je z veliko pozornostjo, resnostjo in širino skupno sodelovalo pri reševanju tarifnih vprašanj, problemov higienske — tehnične zaščite itd. Tudi kulturno-prosvetno in fizikulturno življenje se je že znatno izboljšalo, ker nam je uspelo, da smo pri tem delu naše člane, ki imajo smisel in sposobnost za to, aktivizirali.

Seveda je v našem delu bilo tudi dovolj pomanjkljivosti, ki so bile objektivnega značaja. Večkrat se je dogodilo, da so posamezni sindikalni odbori v obratih v svojem delu popustili, a izvršni odbor jim ni nudil pravočasno zadostno pomoč.



Z zborovanja kolektiva ob priliki izvršitve polletnega plana proizvodnje za leto 1952. (Na sliki od leve na desno: predsednik UO tov. Voga, direktor tov. Svetek, predsednik DS tov. Kresnik, sekretar tovarniškega komiteja ZKS tov. Jošt in predsednik sindikalne podružnice tov. Spolenak)

Vzemimo samo primer dela odbora v gradbenem oddelku in elektrodelaavnici, ki je bilo slabo, po izvršeni reorganizaciji pa se je delo znatno izboljšalo in če bo šlo tako naprej, bo delo sindikalne podružnice v teh kolektivih najboljše.

Drugi še nerešeni problem je vprašanje naše žene — delavke, ki v našem kolektivu ni še našla svoje pravo mesto, ne v naši razredni organizaciji, pa tudi ne v proizvodnji. V tem pogledu naša organizacija ni dovolj delala in tudi pri tem ni bila dovolj vztrajna. V bodoče bo temu vprašanju potrebno predvsem v pogledu ideološko-politične vzgoje, strokovne vzgoje in sistematične skrbi za materinsko zaščito posvetiti večjo skrb.

Eden od problemov je tudi nezadostna agitacija med članstvom v kolektivu in propagande izven kolektiva. Premalo smo za to skrbeli, čeprav vemo, da je agitacija in propaganda eno naših najmočnejših orožij. Vzemimo primer, ko smo februarja meseca lansko leto osnovali društvo za »Vzajemno pomoč«, toda naša propaganda je bila tako slaba, da smo do danes lahko včlanili samo 400 naših delovnih

ljudi. Tudi temu vprašanju bo treba posvetiti več skrbi, še posebej, ker se je upravni odbor podjetja postavil na pravilno stališče, da v bodoče ne bo dajal nobenih predumov na zaslužek posameznikom. Tudi v okviru higiensko-tehnične zaščite nismo bili dovolj agilni, saj imamo še danes številne primere, da delavci ne izkoriščajo zaščitna sredstva, ki so jim na razpolago. Nadaljnja naša slabost se izraža tudi v slabem delu nekaterih sekcij »Svobode«, ker nismo znali naše članstvo zainteresirati za vse sekcije. Kot primer nedovoljne propagande izven našega podjetja je dejstvo, da smo mi sicer mnogo delali in tudi imeli lepe uspehe, toda javnost o tem bore malo ve, zato ker ne koristimo dovolj naš tisk.

Eden od problemov so tudi še zastarele naprave v našem podjetju, zaradi katerih še imajo naši tovariši na delovnih mestih precej težav. Čeprav se naša tovarna iz dneva v dan vedno bolj modernizira, je vseeno izvršni odbor sprejel sklep, da se nujno in ponovno oživi racionalizatorstvo in novatorstvo in da se preko te oblike dela našega tehničnega in kvalificiranega kadra do maksimuma izboljšajo zdravstveni pogoji dela naših proizvajalcev.

Tovariši in tovarišice!

Mi želimo, da tudi še vnaprej delamo in se borimo z vsemi močmi v izvrševanju nalog, katere nam postavljate vi — naši člani — naša voditeljica ZKJ in potrebe naše družbene stvarnosti.

Apeliramo na vse članstvo, da nam z vsemi svojimi silami pomaga v našem delu — še bolj kakor doslej, da tako s skupnimi močmi energično in zavestno rešujemo vse probleme in naloge, ki stojijo pred nami.

Izvršni odbor sindikalne podružnice Zelezarne Štore

KLINAR ANTON, upravitelj vajeniške šole

Zgodovinski pregled in razvoj Metalurško-industrijske šole Štore

V veliki skrbi za organizacijo in razvoj nižjega strokovnega šolstva, je dala naša ljudska oblast neštetim mladim vajencem možnost za vzgojo in pridobitev kvalifikacij. Naš cilj je, vzgojiti strokovnjake-delavca socialističnega tipa, ki bo splošno razgledan in predan patriot nove Jugoslavije.

Uspehi teh prizadevanj so bili veliki in danes lahko s ponosom gledamo na razvoj našega strokovnega šolstva. Žal so ljudje, ki so v prvih letih izgradnje posvetili vse sile delu, često pozabili zabeležiti svoje delo; uspehe in neuspehe. Da pa bomo znali še bolj ceniti to, kar smo ustvarili s skupnimi močmi, skušamo sedaj s podatki, kolikor so se ohranili, prikazati razvoj strokovne šole pri Zelezarni Štore.

V jeseni 1945 je bil ustanovljen v Štorah trimesečni strokovni tečaj. Tečaj, ki sta ga vodila tehnik Hajnšek Erih in kasneje inž. Herič Alojz, je obiskovalo 35 vajencev raznih strok. To so bili prvi zametki industrijske šole. V šolskem letu 1946/47 je bila ustanovljena Nižja strokovna šola Zelezarne Štore. Upravo šole je prevzel takratni upravitelj osnovne šole v Štorah, tov. Gorišek Simon. Pouk je bil v prostorih osnovne šole. Vajenci so bili pri sklepanju učnih pogodb razporejeni v I. in II.

razred. Poučevali so honorarno strokovnjaki iz podjetja. Praktični pouk še ni bil sistematski; vajenci so bili dodeljeni pomočnikom oziroma skupinam po posameznih obratih in so opravljali v glavnem pomožna dela.

V šolskem letu 1947/48 je prevzel vodstvo šole, ki se je medtem preimenovala v Metalurško industrijsko šolo (MIŠ) Štore, honorarni upravitelj inž. Lavrič Rudolf. Šola se je povečala — ustanovljeni so bili 3 močni razredi. Vprašanje prostorov je postalo pereče. Po mnogih težavah je bilo vprašanje rešeno tako, da je dobila šola v šolskem letu 1948/49 prostore v 3 km oddaljeni osnovni šoli na Teharjih. Sedaj pa so zaradi oddaljenosti od tovarne nastale nerednosti pri pouku, kar je seveda slabo vplivalo na vzgojne in učne uspehe.

Povečanje tovarniških kapacitet, graditev novih v perspektivi, dviganje produktivnosti — vse to je narekovalo vodstvu Zelezarne, da zgradi industrijsko šolo.

Iniciativo za gradnjo nove šole sta dala inž. Lavrič Rudolf in inž. Herič Alojz. — Uprava Zelezarne je pohitela s pripravami, preskrbela načrte itd., toda kreditov in gradbenega dovoljenja ni bilo mogoče dobiti. Končno se je uprava Zelezarne z direktorjem Svetkom Andrejem na čelu odločila in 1. oktobra 1948 na lastno pest pri-

čela z delom. Z udarniškim delom (predvsem vajenci šole) so izvršili izkop in postavili temelje za novo šolo. Ministrstvo težke industrije je potem podprlo iniciativo uprave Železarne in prizadevanje delovnega kolektiva in zlasti s pomočjo tov. ministra Leskoška Franca-Luke izposlovalo potrebne kredite za graditev šole. Skrbelo je tudi za čimboljšo organizacijo pouka, kar je bilo v tem času zaradi pomanjkanja učnega kadra še težka naloga. Uprava za strokovno dviganje kadrov MTi FLRJ pa je na predlog takratne GDCm izdala

V šolskem letu 1949/50 nam je uspelo urediti obe učni delavnici (kovinarsko in livarsko) in izvesti v tem letu prvič osnovni livarski in kovinarski program. Pri tem delu so se močno prizadevali instruktorji praktičnega pouka, uprava Železarne pa je pokazala razumevanje in nudila vso pomoč pri odстранjevanju težav.

Teoretični pouk se je pričel 18. 10. 1949 takoj po svečani otvoritvi šole. Zgradba sicer še ni bila dovršena, vendar se je pouk pričel že kar v neometanih in nezasteklenih učilnicah s provizoričnim inven-



Učenci-kovinarji metalurško-industrijske šole v Storah pri praktičnem pouku v učni delavnici.

odločbo, da metalurško-industrijska šola nadaljuje z delom in vzgaja učence metalurških in kovinarskih poklicov, teoretično in praktično s triletno učno dobo po navodilih za organizacijo dela šol pri podjetjih zveznega značaja. V tem času je imela šola že 142 učencev.

Avgusta 1949 sem bil premeščen iz jeniške Metalurško-industrijske šole v Štore z nalogo, da dokončno izvedem in organiziram šolo, da uvedem praktični pouk v učnih delavnicah in vskladem teoretični pouk s praktičnim, tako da bi šola dajala res dobre strokovne delavce, podjetju in skupnosti predane in zavedne državljanke nove Jugoslavije.

tarjem. Predavateljski kolektiv je skupno z učenci z dobro voljo premagoval vse nevspečnosti, ki so še motile dobro organizirano šolsko delo.

Učenci so pokazali, da znajo ceniti nove pridobitve z marljivim učenjem in izvenšolskim delom. 22. II. 1950 so izvolili prvi šolski Mladinski komite, ki je ustanovil športni aktiv, pevski zbor, študijske krožke itd. V tem času se je pokazala potreba razširiti Dom učencev (internat), v katerem je bilo že 55 gojencev.

Junija 1950 je bilo dokončno dograjeno povsem moderno šolsko poslopje z vsemi sanitarnimi napravami. Nabavili smo šolski inventar. Tudi nova kovinarska učna

delavnica v šolski zgradbi je dobila potrebne naprave, stroje, opremo in orodje ter tako nadaljevala s smotno vzgojo strokovnih kadrov. K uspehom šole, ki so bili vse vidnejši, so mnogi pripomogli: šolski svet, predavateljske plenarne konference, roditeljski sestanki, povezava in tekmovanje z drugimi industrijskimi šolami. Zunanji odraz teh uspehov je bila prva razstava 24. 6. 1950. Učenci so proslavili dan učencev v gospodarstvu poleg razstave še s fizikalnimi tekmovanji in z nastopom pevskega zbora, katerega je uspešno vodil tov. Cerer Avgust.

Rezolucija III. plenuma CK KPJ o nalogah šolstva in najrevolucionarnejša pridobitev naše socialistične izgradnje — izročitev tovarn v upravljanje delovnim kolektivom — sta ustili sledove tudi na naši šoli. Poglobili smo se v izboljšanje kvalitete našega učnega in vzgojnega dela. K temu je pripomogla namestitve stalnih predavateljev v šolskem letu 1950/51. S pridobljenimi izkušnjami za psihotehnične sprejemne izpite novih učencev in z izboljšanimi učnimi načrti smo lahko stalno izboljševali naše učno in vzgojno delo in se okoriščali s pridobljenimi izkušnjami. V pomoč in veliko olajšavo pri nadaljnjem razvoju šole sta bila prva stalna učitelja Sotler Stane, Završnik Drago, vzgojiteljica Bavdek Anda in Kandušar Ivan ter uslužbenki tajništva Vovk Vera in Petrak Ivica.

Skupno kolektivno delo uspešno izbranega osebja je dajalo nove iniciative za organizacijske oblike in plodno povezavo z učnimi delavnicami na eni in podjetjem, po predavateljih iz podjetja, na drugi strani ter tako najbolje povezali interese proizvodnje in šole.

Inštruktorja v kovinarski učni delavnici Pavlinc Karl, Tajhmajster Franc in Cehovin Jurij, Krušec Martin v livarni so s skrajno potrpežljivostjo, požrtvovalnostjo in vestnostjo dvigali nivo praktičnega pouka, kar se je odražalo tudi v delavniških dnevnikih.

kljub pomanjkanju strojev in orodja so kmalu zadostili potrebam za uspešen pouk ter tako usposobili učence, da so merili svoje znanje z učenci drugih industrijskih šol. Tako smo izmenjevali tekmovanja in dosegli enakovredne rezultate. Viden napredek so pokazali učenci na tekmovanju industrijskih šol LRS v Mariboru, kjer je bila v skupnem plasmanu naša šola med šestnajstimi na petem mestu. Ponosno sta se vrnila iz tega tekmovanja republiška prvaka livarja Kovač Franc iz III. in Mastnak Anton iz II. letnika. Tudi strugar Sovič Franc, ključavnirja Fortin Ivan in Trafela Franc so se s svojim znanjem uvrstili

na vodilna mesta. Polet in dobra volja sta premagovala nešteto težav, ki so bile plačane z laskavimi priznanji vidnejših forumov ob zaključku šolskega leta 1950/51. Širša, tehnično dovršena druga razstava z ličnimi izdelki vseh poklicev in prikazom teoretičnega pouka so dali učencem novih pobud in veselje do nadaljnega usposabljanja.

Tudi na razstavi zveznih industrijskih šol v Beogradu v juniju 1951 smo dali svoj delež in s tem prikazali v najširši javnosti stopnjo razvoja, za kar je ustanova prejela lepo knjižno nagrado. Pri celotnem razvoju pa nam je naša ljudska oblast, s tem, da nas je moralno in materialno podpirala, odigrala glavno vlogo pri uspešnem reševanju dnevnih problemov. Šolske kabinete smo dnevno dopolnjevali z raznimi učnimi pripomočki, učili, ponazorili, strokovnimi knjigami. Močno smo razvili strokovno in leposlovno knjižnico, v katero je vložil mnogo truda in dobre volje učitelj Završnik Drago.

Vložena finančna sredstva za investicije, vzdrževanje itd. ter podpore, nagrade brezplačno vzdrževanje učencev se že amortizirajo s tem, da je v podjetju že nad 100 absolventov, vzgojenih in kvalificiranih v naši šoli, kateri izpolnjujejo dnevne naloge družbenega plana. Prav tako sodelujejo v masovnih in političnih organizacijah, v JLA, kjer se na osnovi pridobljenega strokovnega znanja ustrezno usposabljaajo potrebam sodobne vojne tehnike in tako krepijo obrambne sile za obvarovanje naše neodvisnosti.

Prikaz razvoja nižjih strokovnih šol v republiškem merilu od osvoboditve je pokazal v šolskem letu 1951/52 določen padec v številu šol in učencev. Mrežo strokovnega šolstva je vsekakor narekoval razvoj gospodarstva, zato je bila ukinitve nekaterih šol za določene poklice nujna posledica.

Naš učno-vzgojni kolektiv, ki je v tem letu vzgajal v 3 kovinarskih in v 3 metalurških oddelkih 135 učencev, je vključno s polemiki, ki je zajemala v zgoraj navedenem smislu tudi našo šolo, nemoteno nadaljeval z razvijanjem svojega delovnega poprišča. Stalni strokovni učitelj Dobravec Anton, učni mojster kovinarske delavnice Renčelj Franc in inštruktor Kladnik Vinco so dopolnili vrzeli kot novo nameščeni s svojim aktivnim delom. Učenci, ki so že tretje leto izvajali programska dela, so bili vedno bolj kos večjim nalogam. Od risb, modelov, odlikov so končno izdelali razne stoji in naprave kot n. pr.: turbine, lesne stružnice, risalne mize, ventilatorje, plinske razvijalce, razno specialno orodje itd.

Ponovni napredek je pokazala šola z vsestranskim prikazom dela na 3. razstavi 22. 6. 1952, združeni z mladinsko parado in nastopom dramske skupine, pevskim zborom na mladinskem dnevu v Štorah. Toda kljub številnim uspehom, utemeljenih potrebah, iz političnih in gospodarskih vidikov, (200) kvalificiranih delavcev do 1. 1946 ter najboljših pogojev v učnih delavnicah, dobremu učnemu osebjem za teoretični in praktični pouk se je obstoj šole zamajal. Številne republiške inšpekcije Sveta za prosveto LRS tekem let so z velikim zadovoljstvom beležile napredek in

uspehe. Na vprašanja za obstoj šole so le-ti v odboru za strokovno šolstvo pri Svetu za prosveto LRS s sekretarjem tov. Brtončljem Ivanom utemeljeno zastopali stališče, da naj naša šola nadaljuje z delom.

Da bi zadostili potrebam našega podjetja ter podjetjem in obrtnim obratom na območju LRS, smo po odločbi Sveta za prosveto LRS zamenjali naslov šole z »Vajenska šola za kovinarske poklice« in tako v republiškem merilu sprejeli nove naloge, ki jih pred nas postavlja socialistično družbeni razvoj na čelu z Zvezo komunistov in učiteljem maršalom Titom!

Gibanje delovne sile

Ob vpogledu v prejšnja leta ugotovimo, da je število delavcev in uslužbencev v našem podjetju raslo od leta 1945 vse do leta 1950, ko je bil skupni stalež za 400 ljudi večji od današnjega. Kljub temu se pa proizvodnja ni zmanjšala, temveč nasprotno, povečala. Pri tem je zasluga predvsem tehničnega sektorja, ki je skrbel, da so se posamezna delovna mesta mehанизirala in da se je s tem zmanjšal stalež delovne sile, našim delovnim ljudem pa olajšalo delo.

V preteklih letih je skrbel za delovno silo v podjetju personalni oddelek, ki je skušal doseči predviden plan delovne sile, ni ga pa mogel izpolniti predvsem zaradi tega, ker naš polkmet ni čutil potrebe po živilskih nakaznicah in je imel možnost, da na drug način pride do denarja. Z novim gospodarskim sistemom in zlasti po ukinitvi nakaznic so kmalu odpadli neupravičeni izostanki, samovoljno zapuščanje dela je skoraj izginilo, ravno tako pa je tudi izboljšana disciplina prihajanja in odhajanja z dela. To dokazujejo sledeče številke neupravičenih izostankov v zadnjih letih:

leta 1949	2988 dni	leta 1951	1403 dni
leta 1950	3552 dni	leta 1952	529 dni

V letu 1952 je bilo na novo sprejetih 284 delavcev, odpuščenih pa 308 — od tega je samovoljno zapustilo delo 39 delavcev, dočim je sporazumno z upravo bilo odpuščenih 82.

Podjetje je zapustilo:	
po lastni odpovedi	65
iz disciplinskih razlogov	19
zaradi upokojitve	20
zaradi odhoda na odslužitev JLA	52
premeščenih	29
umrlih	2

Poudariti moramo, da se naši delavci in uslužbenci niti od daleč niso dovolj pobrigali za strkovni dvig, čeprav smo vsa leta imeli razne tečaje za kvalificirane de-

lavce, katerih pa se je udeležilo razmeroma majhno število, da bi se usposobili za posamezne poklice. To je vsekakor v škodo njih samih, še posebno spričo dejstva, da danes prihajajo v podjetje iz raznih šol kvalificirani delavci in uslužbenci z višjo strokovno izobrazbo, ki bodo sčasoma zasedli z ozirom na sposobnost in kvalifikacijo boljša delovna mesta. Pri vsem tem ne zadene upravo nobena krivda, saj smo skušali posameznikom nuditi možnost, da bi le-ti dosegli potrebno izobrazbo in kvalifikacijo. Ne bo pomagala nobena užaljenost, ko bomo prisiljeni morda prav kmalu premeščati na druga delovna mesta tiste naše ljudi, ki nimajo zadostne kvalifikacije pa tudi ne sposobnosti, da bi lahko poverjeno delo z uspehom opravljali.

Omeniti moramo tudi še to, da se primeri nediscipline niso pojavljali pri starejših delavcih v toliki meri kakor pri mlajših delavcih. Zelo redki primeri so bili, da bi nekdo od starejših delavcev zamudil s prihodom na delo ali pa da bi celo neopravičeno izostal z dela. Za vzor malomarnim, nediscipliniranim članom našega delovnega kolektiva naj bodo tovariši **Sivka Boštjan, Seničar Franc, Kreuh Karel in Jager Alojz**, ki so delali na našem podjetju preko 30 let in od leta 1945 niso bili niti enkrat disciplinsko kaznovani. S težkim srcem so zapuščali podjetje, za njihov trud in požrtvovalno delo pa jih je upravni odbor nagradil z denarno nagrado in jim izrekel pismeno pohvalo. Ganljivo je poslušati te ljudi, ko pripovedujejo pod kakšnimi pogoji so delali v stari Jugoslaviji in kako so v takratnih razmerah trdo morali služiti kruh, da so lahko preživeli sebe in svoje družine.

Navedli smo le nekaj primerov iz naše kadrovske politike, ki nam tudi pričajo o prednostih našega novega gospodarskega sistema.

I. Z.

Nekaj iz naše zdravstvene problematike

S porastom industrijskega delavstva, ki je naravna posledica intenzivne industrializacije naše domovine, rastejo tudi obveznosti, ki jih ima naša ljudska oblast in družba napram delovnemu človeku. Ni dovolj, da imamo na razpolago zadostno število delovne sile, temveč je potrebno, da je ta delovna sila tudi stoodstotno sposobna izvrševati svoje naloge v družbi. Prejšnja kapitalistična družba ni skrbela za zdravstveno stanje industrijskega delavca, ni ji bilo mar, v kakšnih delovnih razmerah delavci delajo, saj ji je glavna skrb bila cenena delovna sila, katere je bilo dejansko tudi dovolj na razpolago. Naša socialistična družba pa ima drugačen odnos do delovnega človeka. Njena prvenstvena skrb je, da je naš delovni človek zdrav, da si tudi kljub težkemu delu v tovarni ohrani svoje zdravje in da mu zaradi tega omogoča takšne delovne pogoje, ki odgovarjajo tej zahtevi. Ko gledamo delavce in delovni proces s tega stališča, nastajajo za našo ljudsko oblast in zdravstveno službo problemi, ki krepko posegajo v področje preventivne medicine. Če izločimo iz kompleksa ogroženj zdravja našega delavca obratne nezgode in z njimi v zvezi obratne poškodbe, poklicna obolenja in druga akutna in infekcijska obolenja, nam preostaja še mnogo drugih obolenj, ki tvorijo prav občutni problem za zdravstveno službo v industriji. Vzemimo na primer obolenja prebavnega trakta: Ko zahtevamo polno storilnost delavca, se seveda s tem v zvezi postavlja tudi pogoj, da je dobro hranjen in da sprejema zadostno količino kalorij. Te kalorije pa lahko dobi samo, če je njegov prebavni trakt zdrav, to se pravi, da mora imeti zdrav želodec, črevesje in druge organe, ki izločajo potrebne prebavne sokove. — Vzrokov obolenj prebavnih organov je toliko, da jih je skoraj nemogoče tu vse našteti. No, spregovorimo prav na kratko o najvažnejših.

Prvi pogoj redne prebave je zdravo zobovje. Kako važno je zobovje za človeka,

ve samo tisti, ki je to zanemari. Nadaljnja zahteva zdrave prebave je redna in pravilna prehrana ter smotrna izraba počitka. Če analiziramo obolenja prebavil na momente, ki kvarno učinkujejo, ne moremo iti mimo različnih zlorab raznih opojnih sredstev in strupov. Mislim tu v prvi vrsti na alkohol in niko. Skoraj ni nobenega želodčnega obolenja, kjer ne bi zasledili vzrokov delovanja teh dveh strupov. Nadaljnji vzroki obolenj prebavil so deloma tudi dani v načinu zaposlitve. Naš delavec dela večinoma na več izmen, s tem pa je že prisiljen na neredno prehrano, menjati mora glavne obroke hrane, uživa prestano in pogreto hrano, ki si jo nosi s seboj na delovno mesto. Tudi delo samo ustvarja pogoje, ki pri laiku lahko znatno pomorejo do obolenj prebavil. Pri težkem delu in vročni človeški organizem oddaja večje količine telesne tekočine v obliki potu, katero pa je treba nadoknadi. To človek čuti v tem, da nastopi žeja, katero je treba utesiti. Način, kako to izgubo tekočine delavec nadoknadi, je zelo važen za ohranitev zdravega prebavnega trakta. Nemalo važen činitelj pa je tudi telesno razmerje moči napram delu. Problem želodčnih obolenj je treba obravnavati tudi s stališča obratne, osebne, stanovanjske in prehranbene higijene.

Moj namen ni, da v teh vrsticah znanstveno razpravljam o obolenjih prebavnega trakta, temveč sem hotel le opozoriti na nekaj momentov, ki naj bi osvetlili ta problem. Opozoril bi rad le na važnost vsega tega, kar naj bi bilo opozorilo za našo zdravstveno službo in druge merodajne činitelje, kje naj se prične z delom v preventivnem smislu, da bi ublažili obolenja prebavnega trakta na minimum. Seveda bi v tem pogledu bilo potrebno tudi po možnosti nekaj ukreniti zaradi preskrbe, dietne hrane in še posebej s širjenjem zdravstvene prosvete.

O tem morda več drugič.

Dr. Ludvik J.

U usako delavsko hišo

knjige Prešernove družbe!

Kultura, prosveta in šport

Naša „Svoboda“ se širi

Lani v oktobru je iniciativni odbor z veliko vnemo in prizadevanjem pripravil in izvedel ustanovitev delavskega prosvetnega društva »Svoboda« v Štorah. Zlasti velike zasluge v prvih korakih društva in pri nadaljnjem razvoju ima dolgoletni »Svobodaš«, direktor Železarne tov. Andrej Svetek, ki kljub obilici drugega dela v službi in v raznih organizacijah aktivno posega v delo naše »Svobode«. Društvo ima danes že čez 150 aktivnih in 420 podpornih članov. Tudi delavski svet in sindikalna podružnica Železarne sta priskočila na pomoč z gmotno in moralno podporo. Neprimerni prostori so še danes ovira pri delu društva, ki se iz dneva v dan s članstvom vred širi in veča. Takrat še tudi zborovodij in dirigentov društvo ni imelo, medtem ko so sedaj osnovni odseki s strokovnimi močmi preskrbljeni. S pomočjo uprave Železarne smo dobili pevovodjo, kapelnika godbe na pihala in vodjo dramskega odseka.

Za novoletno jelko smo priredili dvoje obširnih prireditev, kjer so poleg domačih članov »Svobode« nastopili še lutkarji Tovarne emajlirane posode.

Letos je začel vaditi novi moški pevski zbor, ki je prvič nastopil na Prešernovi proslavi, sedaj pa pripravlja samostojni koncert, ki bo obsegal 18 pesmi in bo gostoval po raznih krajih okoliče Celja. Posebno delavna pa je mladinska dramska sekcija. Šahovska sekcija je začela delati v januarju in sedaj že šahisti vadijo na 15 deskah dvakrat tedensko. Ta sekcija obeta viden uspeh. Pred kratkim je bil ustanovljen tudi komorni orkester, katerega člani pridno vadijo na skupnih tedenskih vajah. Tudi ta orkester pripravlja samostojni koncert.

V okviru društva je bil ustanovljen glasbeni tečaj. Obiskuje ga 24 pionirjev in pionirk, ki se uče igranja na klavir in klavirsko harmoniko. Vsi ti obiskujejo pouk glasbene teorije. Težava je v tem, ker še primanjkuje instrumentov. V jeseni bo ustanovljena na osnovi tega tečaja glasbena šola, ki bo z mladimi glasbeniki izpopolnila vrste v orkestru in godbi na pihala.

Pomanjkljivo pa je še ideološko-vzgojno delo. Vodstvo »Svobode« si bo prizadevalo, da svoje člane tudi na tem področju socialistične vzgoje angažira v čim večji

meri. Organizirati bo treba predavanja, ki zanimajo naše železarje, in predavanja splošne ideološke vzgoje. Z vključitvijo »Svobode« v Socialistično zvezo delovnih ljudi so dani za večji razmah ideološko-vzgojnega dela vsi pogoji.

V nasprotju s prejšnjim SKUD, ki je obsegal le ozek krog članstva in je o njegovem delu bilo le malo slišati, se o društvu »Svoboda« mnogo razpravlja. Lahko trdimo, da je naša »Svoboda« našla pot v zavest naših ljudi. Upamo, da bo v Štorah izpolnila svoje naloge na polju prosvetnega, kulturnega in ideološkega dviga naših delovnih ljudi. Z visoko družbeno zavestjo naših delavcev, s splošnim razširjanjem in moderniziranjem železarne se vzpredno dviga in utrjuje tudi naše kulturno-prosvetno društvo »Svoboda«.

Poleg osnovne šole ob državni cesti polagajo temelje in že raste »Dom Svobode«. »Svobodaši« v Štorah komaj čakamo, da bomo lahko ta dom uporabljali v prepričanju, da se bo z otvoritvijo tega doma naša dejavnost bolj povečala.

Izbira vodstva društva na ustanovnem občnem zboru je bila zelo posrečena, saj so izbrali za predsednika tov. Kalčiča in za tajnika tov. Brdnika, ki se za delo »Svobode« nesebično zavzemata. Dokaz za to so že veliki uspehi teh nekaj mesecev življenja in delovanja društva od ustanovitve do danes.

Z.

Le tako naprej

Še pred ustanovitvijo »Svobode«, če lahko pohvalno govorimo o katerem odseku bivšega SKUD, je to le zaslužil odsek mladinske dramske skupine, ki je prvi zaoral v trdo ledino in pokazal, kaj more storiti trdna volja, ponos in ustvarjalnost mladega človeka. Z nastopi, ki so jih imeli doslej ti mladinci po raznih industrijskih središčih in vaseh, kakor v Prekopi, Laškem, Velenju itd., so navdušili povsod delovno ljudstvo in prejemale od njih zasluženo priznanje.

Sedaj se čuti ta mladina res sposobna za večja odrska dela. Zato bodo za obletnico ustanovitve svoje igralske družine, ki jo bodo praznovali v kratkem, uprizorili

eno najlepših Tavčarjevih del »Cvetje v jeseni«. Glavne vloge bo prevzelo jedro te skupine: tov. Kavka, Roškar, Tovornikova, Žibretova, Sikoškova, Galuf, Sajevec in drugi. S to dramo bodo pokazali svojo sposobnost tudi na mladinskem festivalu in festivalu delavsko-prosvetnih društev »Svobod« v Celju.

Tem prvim mladincem in ustanoviteljem mlade igralske skupine, ki se je v celoti vključila lansko leto v »Svobodo«, želimo

objektivnim težavam pozitivne uspehe in pri tem počasi začeli prihajati do ugotovitve, da športno izživljanje in udeleževanje le počasi in vztrajno prodira v vrste naše delavske mladine. Posebno še po pismu CK KPJ o fizikulturi se je delo v glavnem preusmerilo na množičnost, na ustvarjanje pravega lika športnika, na odpravljanje klubaških tendenc in v borbi proti amaterstvu. Nikakor ne moremo trditi, da smo to že v današnjem času dosegli, vendar pa



Pogled v gostinsko sobo Planinskega doma na Svetini

ob njihovem vztrajnem delu v prvem letu obstoja, da bi s čim večjimi uspehi prenašali med delovno ljudstvo naša lepa slovenska literarna dela. Ostali mladini pa priporočamo, da se oprime njihovega vzgleda in se vključijo v njihovo delo.

L. F.

Nekaj pripomb k telesnovzgojnemu delu pri nas

Če hočemo vsaj v bežnih besedah opisati fizikulturno delo v Štorah, moramo vsekako ugotoviti, da smo dosegli kljub ob-

lahko ugotavljamo, da se fizikulturno življenje v tej smeri razvija tudi pri nas.

Zlasti je treba omeniti objektivne težave, ki resno zavirajo ustvaritev vseh vrst športov, predvsem da prav zaradi njih ne moremo še sedaj ustanoviti telovadnega društva »Partizan« in to največ zaradi tega, ker nimamo najmanjšega prostora, to je telovadnice, kjer bi lahko bile dane možnosti delovanja telovadnega društva. Morda bi kdo dal na to kakšno pripombo, vendar bi lahko to enkrat pozneje nekoliko bolj obširno obrazložil. Tu bi se rad dotaknil delovanja sindikalnega športnega društva »Kovinar«, ki še za enkrat vodi

celotno fizkulturno življenje pri nas. Društvo ima nogometno, košarkarsko, smučarsko in kegljaško sekcijo. Od teh je najstarejša nogometna sekcija, ki ima tudi trenutno največ aktivnih članov, in sicer približno 60. Razveseljivo in pametno je, da so naši nogometaši po vztrajni borbi na športnem polju dosegli v lanskem letu uspeh v tem, da so si priborili vstop v prvo slovensko ligo. Kljub lanskoletnim neuspehom je treba upoštevati, da je uspeh, kakor sem že prej poudaril, zelo razveseljav, vendar pa bo treba še vztrajnega in sistematičnega dela za dvig kvalitete. Mnenja sem, da smo v lanskem letu napravili zelo težko napako, ker se nismo dovolj pobrigali, da bi nudili načrtno in strokovno delo, kar ne bi pripeljalo do lanskoletnih neuspehov. Vsi bi se morali zavedati, da naši nogometaši, kakor tudi vsi ostali iz ostalih sekcij, predstavljajo naš delovni kolektiv na športnem polju in temu primerno moramo imeti tudi pravičen odnos do njih. Košarkarska sekcija, ki je bila lani ustanovljena, si je lepo pripravila svoje igrišče.

Pri raznih tekmah so mladi košarkarji dokazali, da lahko s vztrajnim in discipliniranim delom dosežejo dobre uspehe.

Tudi naši smučarji so preteklo in letošnjo zimo v precejšnji meri pokazali svojo aktivnost pri organiziranju smučarskih tekem in v sodelovanju na raznih drugih tekmah. Možnosti za to in še za večje delovanje je več kot dovolj. Saj nam Svetina z našim domom vse to v izobilju nudi.

Pred kratkim je bila ustanovljena kegljaška sekcija, ki je že v svojem kratkem delovanju dosegla zelo lep uspeh v tekmi proti »Betonu«.

To so bežni pregledi naših uspehov, nikakor pa nočem trdit, da je bilo tudi precej nepravilnosti, večkrat tudi nediscipline, pa tudi še kakšni ostanki nezdravega klubaštva, vendar smo te napake vedno skušali odpraviti. Pogojev za razširjanje in ustanavljanje novih sekcij je dovolj, vendar bi rad poudaril, da je uspeh našega športnega društva odvisen od nas vseh.

S. S.

Pohvalno delo naše gasilske čete

Gasilstva v stari predaprilski Jugoslaviji v Štorah sploh ni bilo. Takratni lastniki niso znali ceniti moč delovnega človeka, ki je bil pripravljen v prostovoljnem gasilstvu braniti od elementarnih in drugih nezgod podjetje in okolico. Tedanji lastniki so sicer imeli ročno črpalko, s katero sta poslovala dva delavca, bila pa je namenjena vsemu drugemu, samo ne v gasilne svrhe. Lastniki so imeli podjetje visoko zavarovano in jih ni zaradi tega mnogo skrbelo, če podjetje uniči požar, za delavca in njegov kruh jim pa itak ni bilo mar.

Za časa okupacije je tovarna dobila nekakšen značaj vojnega podjetja, kar je seveda prisililo okupatorja, da je v podjetju organiziral lastno gasilsko četo in preskrbel nekaj opreme. Vsega je bilo takrat 12 gasilcev.

Po osvoboditvi v novi Jugoslaviji, ko je podjetje postalo splošno ljudsko premoženje, je vodstvo podjetja nudilo materialno in moralno podporo za razvoj gasilske organizacije, ki naj varuje, to kar imamo, našo imovino, eksistenco in kruh naših delavcev. Že leta 1946 so nabavili novo brizgalno in nekaj tlačnih cevi, leto pozneje pa gasilski avto. Društvo je šlo takrat 18 članov, od tega 6 žena in je tako

stanje članstva in opreme trajalo vse do leta 1949. V tem času je društvo prejelo eno diplomu in eno pohvalo.

Kmalu po letu 1949 je uprava uvidela, da gasilska četa v takem stanju ne bo kos svojim nalogam. Prišlo je do reorganizacije, ki je prinesla pozitivne rezultate. Društvo se je začelo širiti in je v letu 1952 štelo že 50 članov in 12 članic ter 14 pionirjev. Prostovoljno gasilsko društvo si je kmalu s pomočjo uprave podjetja in obeh organov delavskega upravljanja, ki sta delo društva spremljala s polnim razumevanjem, nabavilo potrebno opremo in aparate, med njimi nenadomestljive aparate za gašenje s CO₂. Uvedli so tudi stalno dežurno službo.

Društvo je včlanjeno v okrajno gasilsko zvezo. V organizacijskem pogledu je na dostojni višini, storjeno je bilo mnogo tudi glede strokovnega dviga. Disciplina se je neprimerno izboljšala.

Naši gasilci s ponosom ugotavljajo, da so sposobni preprečiti vsak požar, ki bi nastal na področju naše tovarne in pripravljeni so priskočiti na pomoč izven tovarne. Za javno pohvalo, ki jo je njihovemu delu dal upravni odbor in delavski svet, se zahvaljujejo in obljublajo, da bodo še z nadaljnjim delom to priznanje opravičili.

Domovina, ti si kakor zdravje...

(Cankar.)

Naš delavec tov. Česnik je dobil od svojega brata iz južne Amerike pismo, iz katerega močno odjekne domotožje in želja po vrnitvi v domovino. Šele v tujini človek spozna, kaj mu pomeni domovina. Pismo objavljamo v celoti.

Dragi brat!

Spet Ti pišem nekaj vrstic in Te prav lepo pozdravljam.

Povem Ti, da je preteklo komaj 14 dni, odkar sem Ti pisal, pa Ti pišem zopet, da Ti povem, da sem se namenil priti v Jugoslavijo. Nameravam priti k Tebi, zakaj tukaj je vsak dan slabše, ravno toliko, da se živi. Če se spominjaš, kako je bilo pri nas tistikrat, ko sem odšel, moram povedati, da je tukaj sedaj še slabše. Poleg ostalega je tukaj tako slab zrak, da ljudje ne živijo kot pri vas po 70 let, temveč

komaj 40 do 50 let. Jaz sicer nimam nobene hude bolezni, pa vendar že deset let hodim okoli zdravnikov. Prepričan sem, da bi bilo bolje zame, če bi bil v Jugoslaviji, čeprav bi jedel dvakrat na dan le polento, samo da bi skupaj živeli. Tukaj nimam nobenega veselja več med tujimi ljudmi. Tudi moja žena si zelo želi nazaj, da komaj čaka končne odločitve.

Prosim, piši mi, kakšno delo imaš in koliko zaslužiš. Piši mi tudi, če bi tam lahko kupil kakšno hišo. V tem primeru bi tukaj vse prodal in si v domovini kupil hišico.

Prosim Te, dragi brat, piši mi hitro in kaj več. Piši mi, če je tam gozdno delo in če je kaj dela v lesnih tovarnah, kajti drugače bi morda šel tudi k Zofki v Ljubljano.

Vse skupaj Vas lepo pozdravljam, enako tudi moj sin Karlo!

*Delovni ljudje -
izkoristite svoj letni odmor*

v Počitniškem domu Železarne Štore na Rabu!

Dom se nahaja na najlepši točki tega svetovnoznanega otoka, bogatega po naravnih lepotah in obdanega s prekrasnimi morskimi kopališči. Zaradi svoje ugodne klime nudi gostom pravo osvežitev, počitek in mir!

Dom bo odprt od 15. maja do 30. septembra.

Ker je letos na razpolago dnevno le 30 postelj, nameščenih v zračnih in čistih sobah s pogledom na morje, pohitite s svojimi prijavami!

Cena celodnevne oskrbe s sindikalnim popustom znaša v sezoni din 330.—, izven sezone din 220.—. V tem je zaračunan zajtrk, obed in večerja ter kopališka taksa. Kopanje v lastnem kopališču je brezplačno.

Informacije daje sekretariat Železarne Štore.

SINDIKALNA PODRUŽNICA METALURGOV
ŽELEZARNA ŠTORE



*Obiščite prijetna planinska
postojanka naš*

POČITNIŠKI DOM NA SVETINI

Prvovrstna kuhinja in dobra postrežba, konkurenčne cene. Privoščite si svoj letni odmor v tem domu. Celodnevna oskrba s petimi obroki din 240.—, izven sezone din 160.—. Za člane našega kolektiva in njihove družine poseben popust.